

KRISTO

NA

HAKI YAKE

Katika fungu la kwanza la sura ya tatu ya Waebrania tunayapata mausia yanayotolewa kwa Mkristo. Nayo ni haya: "Kwa hiyo, ndugu watakatifu, wenye kuushiriki mwito wa mbinguni, mtafakarini sana Mtume na Kuhani Mkuu wa maungamo yetu, Yesu." Kufanya hivyo kama Biblia inavyoagiza, kumtafakari Kristo daima na kwa akili, kama yeye alivyo hasa, kutambadilisha mtu kuwa Mkristo mkamilifu, kwa maana "Kwa kutazama tunabadilishwa."

Wajumbe wa Injili wanayo mamlaka iliyovuviwa na Mungu, wanapoliweka neno kuu, Kristo, mbele ya watu kwake pekee yake. Paulo alisema kwa Wakorintho, "Maana naliazimu nisijue neno lo lote kwenu ila Yesu Kristo, naye amesulibiwa." (1 Kor.2:2); tena hakuna sababu yo yote kudhani kwamba hotuba yake kwa Wakorintho ilikuwa tofauti na hotuba zake alizotoa mahali pengine. Naam, anatuambia kwamba Mungu alipomdhihirisha Mwanawe kwake, ilikuwa kwamba apate kuwahubiri mataifa (Gal.1:15,16); na furaha yake ilikuwa kwamba alipewa neema hii "Kuwahubiri Mataifa utajiri wake Kristo usiopimika." Efe.3:8.

Lakini ukweli kwamba mitume walimfanya Kristo kuwa mzigo wa mahubiri yao yote, huo sio mamlaka yetu ya pekee ya kumtukua Yeye. Jina lake ni jina la pekee chini ya mbingu ambalo wanadamu wanaweza kuokolewa kwalo. Matendo ya Mitume 4:12. Yesu mwenyewe alitangaza kwamba hakuna mtu ye yote awezaye kuja kwa Baba ila kwa njia Yake. Yohana 14:6. Kwa Nikodemo alisema, "Na kama vile Musa alivyomwinua yule nyoka jangwani, vivyo hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa; ili kila mtu aminiye awe na uzima wa milele katika Yeye." Yohana 3:14,15. Huku "kuinuliwa" kwa Yesu, wakati kimsingi hutuelekeza kwenye tendo lile la kusulibiwa kwake, ndani yake kuna mambo mengi zaidi kuliko tukio hilo tu la kihistoria; humaanisha kwamba Kristo hana budi "kuinuliwa" na wale wote wanaomwamini kama Mkombozi wao aliyesulibiwa, ambaye neema yake na utukufu wake hutosha kukidhi haja kuu kuliko zote ya ulimwengu huu; humaanisha kwamba angepaswa "kuinuliwa juu" katika uzuri wake wote na uweza wake usio na kifani kama "Mungu pamoja nasi," ili kwamba mvuto wake wa ajabu uweze kutuvuta hivyo sisi sote kwake. Angalia Yohana 12:32.

Mausia ya kumtafakari Yesu, na pia sababu yake vimetolewa katika Waebrania 12:1-3: "Basi na sisi pia, kwa kuwa tunazungukwa na wingu kubwa la mashahidi namna hii, na tuweke kando kila mzigo mzito, na dhambi ile ituzingayo kwa upesi; na tupige mbio kwa saburi katika yale mashindano yaliyowekwa mbele yetu, tukimtazama Yesu, mwenye kuanzisha na mwenye kutimiza imani yetu; ambaye kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake aliustahimili msalaba na kuidharau aibu, naye ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu. Maana mtafakarini

sana yeye aliyestahimili mapingamizi makuu namna hii ya watendao dhambi juu ya nafsi zao, msije mkachoka, mkizimia mioyoni mwenu." Ni kwa kumtafakari Yesu daima kama alivyodhihirishwa katika Biblia na kuomba tu ndipo hatuwezi kuchoka kutenda mema, wala kuzimia njiani.

Tena, inatupasa kumtafakari Yesu kwa sababu ndani yake Yeye "hazina zote za hekima na maarifa zimesitirika." Mtu awaye yote aliyepungukiwa na hekima anaelekezwa kumwomba Mungu, awapaye wote kwa ukarimu, wala hakemei, na ahadi ni kwamba naye atapewa; walakini hekima hii inayohitajika inaweza kupatikana tu ndani ya Kristo. Hekima ile isiyotoka kwake Kristo, na ambayo matokeo yake hayamwongozi mtu huyo Kwake ni upumbavu mtupu; kwa maana Mungu, aliye chimbuko la vitu vyote, ndiye mwanzilishi wa hekima; ujinga wa kutomjua Mungu ni upumbavu ulio mbaya mno (Angalia Rum.1:21,22); na hazina zote za hekima na maarifa zimesitirika ndani yake Kristo; hata imekuwa kwamba mtu yule aliye na hekima ya ulimwengu huu peke yake, kwa kweli hajui kitu cho chote. Na kwa kuwa mamlaka yote mbinguni na duniani amepewa Kristo, hii ndiyo maana mtume Paulo anamtangaza Kristo kuwa ndiye "nguvu ya Mungu, na hekima ya Mungu. 1 Kor.1:24.

Walakini kuna fungu moja ambalo kwa kifupi linatoa muhtasari wa mambo yote ambayo Kristo amekuwa kwa mwanadamu, nalo linatoa sababu inayojumuisha karibu mambo yote yahasuyo kumtafakari Yeye. Fungu hilo ni hili: "Bali kwa Yeye ninyi mmepata kuwa katika Kristo Yesu, aliyefanywa kwetu hekima itokayo kwa Mungu, na haki, na utakatifu, na ukombozi." 1 Kor.1:30. Sisi tu wajinga, waovu, na wapotevu; Kristo kwetu sisi ni hekima, haki, na ukombozi. Ni upeo mpana ulioje! Kutoka katika ujinga wetu na dhambi zetu na kuingia katika haki yake na ukombozi wake. Tamaa au haja ya mwanadamu ya juu kuliko zote haiwezi kuvuka mipaka ya kile ambacho Kristo amefanywa kwetu sisi, wala vile ambavyo Yeye binafsi amekuwa kwetu sisi. Hii ndiyo sababu ya kutosha kwa nini macho ya wote yamwangelie Yeye.

KWA JINSI GANI TUMTAFAKARI KRISTO ?

Lakini kwa JINSI GANI tungepaswa kumtafakari Kristo? ---- Kwa jinsi ile ile Yeye Mwenyewe alivyojifunua kwa ulimwengu; kulingana na ushuhuda aliotoa unaomhusu Yeye Mwenyewe. Katika hotuba ile ya ajabu iliyoandikwa katika sura ya tano ya Yohana, Yesu alisema: "Maana kama Baba awafufuavyo wafu na kuwahuisha, vivyo hivyo na Mwana awahuisha wale awatakao. Tena Baba hamhukumu mtu ye yote, bali amempa Mwana hukumu yote; ili watu wote wamheshimu Mwana kama vile wanavyomheshimu Baba. Asiyemheshimu Mwana hamheshimu Baba aliyempeleka." Fungu la 21-23.

Kwake Kristo yametolewa mamlaka ya juu mno, yale ya kuhukumu. Sharti apewe heshima ile ile anayostahili Mungu, naye Neno alikuwa Mungu." Yohana 1:1. Kwamba huyu Neno aliyekuwa Mungu si mwingine ila ni Yesu Kristo tunafunuliwa katika fungu la 14: "Naye Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu; (nasi tukauona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba;) amejaa neema na kweli."

Huyo Neno alikuwako "hapo mwanzo." Akili ya mwanadamu haiwezi kuelewa idadi ya miaka iliyofunikwa katika usemi huu. Wanadamu hawajapewa uwezo wa kujua ni lini na ni kwa jinsi gani Mwana alianza kuwa wa pekee; ila tunajua tu kwamba alikuwa Mungu Neno, sio tu kabla ya kuja kwake duniani kutufia, bali pia hata kabla ulimwengu huu haujaumbwa. Muda mfupi tu kabla ya kusulibiwa kwake aliomba hivi: "Na sasa, Baba, unitukuze mimi pamoja nawe, kwa utukufu ule niliokuwa nao pamoja nawe kabla ya ulimwengu kuwako." Yohana 17:5. Na zaidi ya miaka mia saba kabla ya kuja kwake mara ya kwanza, kuja kwake kulitabiriwa kwa njia ya neno lililovuviwa, likisema: "Bali wewe, Bethlehemu Efrata, uliye mdogo kuwa miongoni mwa elfu za Yuda; kutoka kwako wewe atanitokea mmoja atakayekuwa mtawala katika Israeli; ambaye matokeo yake yamekuwa tangu zamani za kale, tangu milele." Mika 5:2, pambizo (margin). Tunajua kwamba Kristo "alitoka kwa Mungu, naye alikuja" (Yohana 8:42), lakini jambo hilo lilikuwa tangu milele za nyuma sana kiasi cha kupita upeo wa ufahamu wa akili ya kibinadamu.

JE, KRISTO NI MUNGU?

Mahali pengi katika Biblia Kristo anaitwa Mungu. Mtunga Zaburi anasema: "Mungu, Mungu BWANA (YEHOVA), amenena, ameiita nchi, Toka maawio ya jua hata machweo yake. Tokea Sayuni ukamilifu wa uzuri, Mungu amemulika. Mungu wetu atakuja wala hatanyamaza, Moto utakula mbele zake, na tufani yavuma sana ikimzunguka pande zote. Ataziita mbingu zilizo juu, na nchi pia awahukumu watu wake. Nikusanyieni wacha Mungu wangu wanaofanya agano nami kwa dhabihu. Na mbingu zitatangaza haki yake, kwa maana Mungu ndiye aliye hakimu." Zaburi 50: 1 - 6.

Kwamba fungu hili linamhusu Yesu huweza kufahamika (1) kwa ukweli ambao tayari tumejifunza, kwamba hukumu yote amempa Mwana; tena (2) ukweli kwamba ni wakati ule wa kuja kwake mara ya pili atakapowatuma malaika zake kuwakusanya wateule wake kutoka pepo nne za dunia. Mt.24:31. "Mungu wetu atakuja wala hatanyamaza." La; Bwana Mwenyewe atakaposhuka kutoka mbinguni, itakuwa "pamoja na mwaliko, na sauti ya malaika mkuu, na parapanda ya Mungu." 1 The.4:16. Mwaliko huu utakuwa ni sauti ya Mwana wa Mungu, ambayo wote walio makaburini wataisikia, nayo itawafanya watoke. Yohana 5:28,29. Pamoja na wenye haki walio hai watanyakuliwa na kumlaki Bwana hewani, na hivyo kuwa pamoja na Bwana milele; na tukio hilo litafanya "kukusanyika kwetu mbele zake." 2 The.2:1. Linganisha Zab.50:5; Mt.24:31, na 1 The.4:16.

"Moto utakula mbele zake, na tufani yavuma sana ikimzunguka pande zote;" kwa maana Bwana Yesu atakapofunuliwa kutoka mbinguni pamoja na malaika wa uweza wake, itakuwa "katika mwali wa moto; huku akiwalipiza kisasi wao wasiomjua Mungu, na wao wasioitii Injili ya Bwana wetu Yesu." 2 The.1:8. Hivyo, basi, tunajua ya kuwa Zab.50:1-6 ni maelezo yaliyo dhahiri juu ya kuja kwake Kristo mara ya pili kwa wokovu wa watu Wake. Atakapokuja atakuwa kama "Mungu Mwenye nguvu." Linganisha na Habakuki 3.

Hiki ni kimojawapo cha vyeo vyake halali. Muda mrefu kabla ya kuja kwa Yesu mara ya kwanza, nabii Isaya alisema maneno haya ya faraja kwa Israeli: "Maana kwa ajili yetu mtoto amezaliwa, Tumepewa mtoto mwanamume; Na uweza wa kifalme utakuwa begani mwake; Naye

ataitwa jina lake, Mshauri wa ajabu, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa milele, Mfalme wa amani." Isa.9:6.

Haya siyo tu maneno yake Isaya; ni maneno ya Roho wa Mungu. Katika hotuba yake ya moja kwa moja aliyotoa kwa Mwanawe, Mungu amemwita kwa cheo kile kile kimoja. Katika Zab.45:6 tunasoma maneno haya: "Kiti chako cha enzi, Mungu, ni cha milele na milele, Fimbo ya ufalme wako ni fimbo ya adili." Msomaji wa juu-juu tu angeweza kuyachukulia maneno hayo kuwa ni kumtolea tu sifa Mungu kulikofanywa na Mtunga Zaburi; lakini tunapoligeukia Agano Jipya, tunaona ya kuwa ni zaidi ya hizo. Tunaona kwamba Mungu Baba ndiye mnenaji, na kwamba anazungumza na Mwanawe, akimwita Mungu. Angalia Ebr.1:1-8.

Jina hili hakupewa Kristo kama matokeo ya mafanikio makubwa, bali ni lake kwa haki ya urithi. Akisema juu ya uweza na ukuu wake Kristo, mwandishi kwa Waebrania anasema kwamba amefanyika bora kuliko malaika, kwa sababu ya "jina ALILORITHI lilivyo tukufu kuliko lao." Ebr .1 :4. Mwana siku zote hutwaa jina la baba yake kihalali; naye Kristo, kama "Mwana pekee wa Mungu," analo jina lile lile kihalali. Pia mwana kwa sehemu kubwa au ndogo ni chapa ya baba yake; kwa kiwango fulani ana sura na tabia kama ya baba yake; si kwa ukamilifu, kwa vile hakuna kufanana kabisa miongoni mwa wanadamu. Lakini kwa Mungu hakuna hali ya kutokuwa na ukamilifu, au katika kazi zake zote; na kwa ajili hiyo Kristo ni "Chapa" ya nafsi ya Baba yake. Ebr.1:3. Yeye akiwa Mwana wa Mungu aliyeko milele, kwa asili anazo tabia zote za Mungu.

Ni kweli kwamba kuna wana wengi wa Mungu; bali Kristo ndiye "Mwana pekee wa Mungu," na kwa ajili hiyo ni Mwana wa Mungu kwa maana ile ambayo kiumbe kingine cho chote hakikupata au hakiwezi kuwa. Malaika ni wana wa Mungu, kama vile alivyokuwa Adamu (Ayubu 38:7; Luka 3:38) kwa uumbaji; Wakristo ni wana wa Mungu kwa kufanywa wana (Rum.8:14,15); lakini Kristo ni Mwana wa Mungu kwa kuzaliwa. Mwandishi kwa Waebrania anazidi kuonyesha kwamba cheo hiki cha Mwana wa Mungu sio kwa kupandishwa cheo Kristo, bali ni chake kwa haki. Anasema kwamba Musa alikuwa mwaminifu katika nyumba yote ya Mungu, kama mtumishi, "bali Kristo, kama Mwana, juu ya nyumba ya Mungu." Ebr.3:6. Tena anasema pia kwamba Kristo ndiye Aitengenezaye nyumba. Fungu la 3. Yeye ndiye Alijengaye Hekalu la BWANA, na kuuchukua huo utukufu. Zek.6:12,13.

Kristo Mwenyewe alifundisha kwa kukazia sana kwamba Yeye ni Mungu. Yule kijana alipokuja kwake na kumwuliza, "Mwalimu mwema nifanye nini nipate kuirithi uzima wa milele?" Yesu , kabla hajajibu swali lililokuja moja kwa moja kwake, alisema: "Kwa nini kuniita mwema? hakuna aliye mwema ila mmoja, ndiye Mungu. Marko 10:17,18. Hivi Yesu alikuwa na maana gani kusema maneno haya? Je, alikuwa na maana ya kukana jina hilo la sifa kuwa halimhusu Yeye? ---- - La, hashu; kwa maana Kristo alikuwa mwema kabisa. Kwa Wayahudi wale, waliomwangualia sana daima kutaka kupata kasoro yo yote ndani yake ili wapate kumshtaki, aliwaambia kwa ujasiri, "Ni nani miongoni mwenu anishuhudiaye ya kuwa nina dhambi? Yohana 8:46. Katika taifa zima la Kiyahudi hapakuwa na mtu hata mmoja aliyepata kumwona akifanya jambo lo lote lenye mwelekeo wa dhambi; na wale waliokaza nia zao kumlaumu waliweza kufanya hivyo tu kwa kuwakodisha mashahidi wa uongo dhidi yake. Petro anasema kwamba Yeye "hakutenda dhambi, wala hila haikuonekana kinywani mwake." 1 Pet. 2:22. Paulo anasema kwamba "Yeye asiyejua dhambi." 2 Kor.5:21. Mtunga Zaburi anasema kwamba Yeye ni "Mwamba wangu, ndani yake

hamna udhalimu." Zab.92:15. Naye Yohana anasema, "Nanyi mnajua ya kuwa Yeye alidhihirishwa, ili aziondoe dhambi; na dhambi haimo ndani yake." 1 Yohana 3:5.

Kristo hawezi kujikana Mwenyewe, kwa hiyo asingeweza kusema kwamba Yeye hakuwa mwema. Yeye ni na alikuwa mwema kabisa, ndiye utimilifu wa wema. Na kwa vile hakuna aliye mwema ila Mungu, na Kristo ni mwema, basi, inafuata kwamba Kristo ni Mungu, na ya kuwa hiyo ndiyo maana aliyotaka kumfundisha yule kijana.

Ilikuwa ni kwa maana iyo hiyo aliwafundisha wanafunzi wake. Filipoalipomwambia Yesu, "Utuonyeshe Baba, yatutosha," Yesu alimwambia: "Mimi nimekuwapo pamoja nanyi siku hizi zote, wewe usinijue, Filippo? Aliyenion mimi amemwona Baba; basi wewe wasemaje, Utuonyeshe Baba?" Yohana 14:8,9. Huu ni usemi wa mkazo sawa na ule aliosema, "Mimi na Baba tu umoja." Yohana 10:30. Kwa hiyo Kristo alikuwa Mungu kweli, hata wakati ule alipokuwa hapa miongoni mwa watu, alipoulizwa kuwaonyesha Baba aliweza kusema, Niangalie Mimi. Basi hilo linatukumbusha usemi usemao kwamba Baba alipomleta Mzaliwa wa Kwanza ulimwenguni, alisema, "Na wamsujudu malaika wote wa Mungu." Ebr.1:6. Haikuwa wakati ule tu Kristo aliposhiriki utukufu wa Baba kabla ya ulimwengu huu kuwako alipostahili kusujudiwa, bali hata alipokuja kama Mtoto Mchanga kule Bethlehemu, hata wakati huo malaika wote wa Mungu waliagizwa kumsujudu.

Wayahudi hawakukosa kuyaelewa mafundisho yake Kristo kumhusu Yeye Mwenyewe. Alipotangaza kwamba Yeye alikuwa umoja na Baba yake, Wayahudi waliokota mawe na kutaka kumpiga nayo; naye alipowauliza kwa kazi ipi njema walitafuta kumpiga kwa mawe, walijibu, "Kwa ajili ya kazi njema hatukupigi kwa mawe, bali kwa kukufuru, na kwa sababu wewe uliye mwanadamu wajifanya mwenyewe u Mungu." Yohana 10:33. Angekuwa kama vile walivyomdhanika, yaani, mwanadamu tu, basi, maneno Yake kwa kweli yangekuwa kukufuru; walakini Yeye alikuwa Mungu.

Kusudi la Kristo kuja duniani lilikuwa ni kumfunua Mungu kwa wanadamu, ili kwamba wapate kuja kwake. Kwa hiyo mtume Paulo anasema kwamba "Mungu alikuwa ndani ya Kristo, akiupatanisha ulimwengu na nafsi yake (2 Kor.5:19); na katika Yohana tunasoma kwamba yule Neno, aliyekuwa Mungu "alifanyika mwili." Yohana 1:1,14. Katika kuunganisha na wazo hilo yasemekana kwamba, "Hakuna mtu aliyemwona Mungu wakati wo wote; Mungu Mwana pekee aliye katika kifua cha Baba, huyu ndiye aliyemfunua" (au kumfanya ajulikane). Yohana 1:18.

Angalia usemi huu, "Mungu Mwana pekee aliye katika kifua cha Baba." Anayo makao yake pale, naye YUKO pale kama sehemu ya Uungu, kwa hakika alivyokuwa hapa duniani kama alivyo huko mbinguni. Matumizi ya usemi wake katika wakati wa sasa humaanisha kuendelea kuwako kwake. Unatoa wazo lile lile linalopatikana katika usemi wa Yesu kwa Wayahudi (Yohana 8:58), "Yeye Ibrahimu asijakuwako, mimi niko." Jambo hilo huonyesha tena kujilinganisha kwake na yule Mmoja aliyemtokea Musa katika kijiti kile kilichowaka moto, aliyelitangaza jina lake kuwa ni "MIMI NIKO AMBAYE NIKO."

Basi, hatimaye tunayo maneno yaliyovuviwa ya mtume Paulo yanayomhusu Yesu Kristo, kwamba "katika Yeye ilipendeza utimilifu wote ukae." Kol.1:19. Utimilifu huu ulivyo, unaokaa ndani yake Kristo, ni somo tunalojifunza katika sura inayofuata; ambamo tunaambiwa kwamba,

"katika Yeye unakaa utimilifu wote wa Mungu, kwa jinsi ya kimwili." Kol.2:9. Huu ni ushuhuda ulio kamili na wazi kabisa unaoonyesha ukweli kwamba Kristo kwa asili anazo tabia zote za Mungu. Ukweli huu kuhusu Uungu wake Kristo pia utazidi kuonekana kwa dhahiri sana kadiri tutakavyoendelea kumtafakari.

KRISTO KAMA MUUMBAJI

Mara tu baada ya fungu linalodondolewa mara kwa mara lisemalo kwamba Kristo, Neno, ni Mungu, tunasoma kwamba "Vyote vilifanyika kwa huyo; wala pasipo Yeye hakukufanyika cho chote kilichofanyika." Yohana 1:3. Maelezo yo yote hayawezi kuufanya usemi huo kuwa wazi zaidi kuliko ulivyo, kwa hiyo, tunasonga mbele kwenda kwenye maneno ya Waebrania 1:1-4: "Mungu ... mwisho wa siku hizi amesema na sisi katika Mwana, aliyemweka kuwa mrithi wa yote, tena kwa Yeye aliufanya ulimwengu. Yeye kwa kuwa ni mng' ao wa utukufu wake, akiisha kuufanya utakaso wa dhambi, alikaa mkono wa kuume wa Ukuu huko juu; amefanyika bora kupita malaika, kwa kadiri jina alilorithi lilivyo tukufu kuliko lao."

Tena mkazo zaidi kuliko huu umetolewa katika maneno ya Paulo kwa Wakolosai. Akizungumza juu ya Kristo kama Mmoja ambaye kwa njia yake tunao ukombozi, anamweleza kama Mmoja ambaye ni "mfano wa Mungu asiyeonekana, mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote. Kwa kuwa katika Yeye vitu vyote viliumbwa, vilivyo mbinguni na vilivyo juu ya nchi, vinavyoonekana na visivyoonekana; ikiwa ni viti vya enzi, au usultani, au enzi, au mamlaka; vitu vyote viliumbwa kwa njia yake, na kwa ajili yake. Naye amekuwako kabla ya vitu vyote, na vitu vyote hushikana katika Yeye." Kol.1:15-17.

Fungu hili la ajabu halina budi kujifunzwa kwa uangalifu na kutafakariwa mara kwa mara. Haliachi kitu hata kimoja katika ulimwengu ambacho Kristo hakukiumba. Aliumba kila kitu kinachoweza kuonekana, na kila kitu kisichoweza kuonekana; viti vya enzi, usultani, enzi, na mamlaka mbinguni, vyote hivi humtegemea Yeye kwa kuwako kwavyo. Na kwa kuwa amekuwako kabla ya vitu vyote, na Yeye ndiye Muumbaji wa hivyo, basi, katika Yeye vitu vyote hushikana ama hushikamana pamoja. Usemi huu ni sawa na ule uliosema katika Ebr.1:3, kwamba anavichukua vyote kwa amri ya uweza wake. Ni kwa njia ya Neno mbingu ziliumbwa; na ni Neno yule yule anayezishikilia mahali pake, na kuzilinda zisiharibike.

Tukiwa katika wazo hili hatuwezi kuacha Isa.40:25,26: "Mtanifananisha na nani, basi, nipate kuwa sawa naye? asema Yeye aliye Mtakatifu. Inueni macho yenu juu, mkaone; ni nani aliyeziumba hizi; aletaye nje jeshi lao kwa hesabu; aziita zote kwa majina; kwa ukuu wa uweza wake, na kwa kuwa Yeye ni hodari kwa nguvu zake; hapana moja isiyokuwapo mahali pake." Ama, kama tafsiri ya Kiyahudi inavyoeleza kwa nguvu zaidi, "Kwake, aliye na uweza mkuu, na mwenye nguvu, hapana moja isiyokuwapo mahali pake." "Kwamba Kristo ni Yule Mtakatifu aliitaye jeshi lote la mbinguni kwa majina, na kulishikilia mahali pake, ni dhahiri kutokana na sehemu nyingine za sura hiyo. Yeye Ndiye ambaye mbele zake ilisemwa, "Itengenezeni nyikani njia ya Bwana; Nyosheni jangwani njia kuu kwa Mungu wetu." Yeye Ndiye ajaye aliye na mkono wa nguvu, aliye na ujira wake pamoja naye; Ndiye, aliye kama mchungaji, alilishaye kundi lake, akiwachukua wana kondoo kifuani pake.

Usemi mmoja zaidi unaomhusu Kristo kama Muumbaji utatutosha. Ni ushuhuda wa Baba Mwenyewe. Katika sura ya kwanza ya Waebrania, tunasoma kwamba Mungu amesema na sisi katika Mwana; alisema kwa habari zake, "Afanyaye malaika zake kuwa pepo, na watumishi wake kuwa miali ya moto," lakini kwa habari za Mwana asema, "Kiti chako cha enzi, Mungu, ni cha milele na milele; Na fimbo ya ufalme wako ni fimbo ya adili;" na Mungu asema tena: "Wewe, Bwana, hapo mwanzo uliitia misingi ya nchi; Na mbingu ni kazi za mikono yako." Ebr.1:8-10. Hapa tunamwona Baba akimwambia Mwana kuwa ni Mungu, na kumwambia, Wewe uliitia misingi ya nchi; na mbingu ni kazi za mikono yako. Mungu Baba Mwenyewe anapompa heshima hii Mwanawe, mwanadamu ni kitu gani hata azuie kumpa heshima hii? Kwa wazo hili tunaweza kuuacha ushuhuda wa moja kwa moja kuhusu Uungu wake Kristo, na ukweli kwamba Yeye ndiye Muumbaji wa vitu vyote.

Neno la tahadhari huenda likawa la muhimu kulisema hapa. Hebu asiwepo mtu ye yote anayefikiri kwamba tungeweza kumtukua Kristo kwa hasara ya Baba, ama kwa kutomjali Baba. Hilo haliwezakani, kwa maana mambo yao ni mambo. Tunamheshimu Baba kwa kumheshimu Mwana. Tunayakumbuka maneno ya Paulo aliposema "kwetu sisi Mungu ni mmoja tu, aliye Baba, ambaye vitu vyote vimetoka kwake, nasi tunaishi kwake; yuko na Bwana mmoja Yesu Kristo, ambaye kwake vitu vyote vimekuwapo, na sisi kwa Yeye huyo." (1 Kor.8:6); kama tulivyodondoa tayari, ni kwa Yeye Mungu aliumba ulimwengu. Vitu vyote hatimaye hutoka kwake Mungu, Baba; hata Kristo Mwenyewe alitoka na kuja kutoka kwa Baba; lakini imempendeza Baba kwamba katika Yeye (Kristo) unakaa utimilifu wote wa Mungu, na kwamba Yeye awe ndiye Mtendaji wa karibu anayesimamia kila tendo la uumbaji. Kusudi letu katika uchunguzi huu ni kumweka Kristo katika cheo chake halali cha kuwa sawa na Baba, ili uweza wake wa kukomboa uweze kuthaminiwa vizuri zaidi.

HIVI KRISTO NI KIUMBE KILICHOUNBWA?

Kabla hatujapita na kwenda kwenye masomo mengine yenye manufaa katika maisha yetu, ambayo yanapaswa kujifunzwa kutokana na kweli hizi, tutatumia muda mfupi juu ya wazo ambalo kwa uaminifu linashikwa na wengi, ambao kwa dhana yo yote ile wasingeweza kumvunjia heshima Kristo kwa makusudi, lakini ambao, kupitia kwa wazo hilo wanaukana kabisa Uungu wake. Wazo hilo ni kwamba Kristo ni kiumbe kilichounbwa ambaye kwa mapenzi yake Mungu alipandishwa cheo kufikia cheo cha juu alichochacho sasa. Hakuna ye yote mwenye mtazamo huu awezaye kuwa na picha sahihi ya cheo halisi cha Kristo anachokalia hivi sasa.

Mtazamo huu katika hoja hii umejengwa juu ya kutoelewa vyema fungu moja, Ufu.3:14: "Na kwa kanisa lililoko Laodikia andika; Haya ndiyo anenayo Yeye aliye Amina, Mwanzo wa kuumba kwa Mungu." Fungu hili hutafsiriwa kwa makosa kumaanisha kwamba Kristo ndiye kiumbe cha kwanza alichokiumba Mungu; kwamba kazi ya Mungu ya uumbaji ilianza kwa Yeye (Kristo). Lakini mtazamo huu unapingana na Maandiko yasemayo kwamba Kristo Mwenyewe ndiye aliyevumba vitu vyote. Kusema kwamba Mungu alianza kazi yake ya uumbaji kwa kumuumba Kristo ni kumwondoa kabisa Kristo katika kazi ya uumbaji.

Neno lililotafsiriwa "Mwanzo" ni ARCHE, likiwa na maana ya "kichwa" au "kuu". Asili yake ni katika jina la Mtawala wa Kiyunani, ARCHON, na hutokea katika "ARCHbishop" (askofu mkuu), na katika "ARCHangel" (malaika mkuu). Angalia Yuda 9; 1 The.4:16; Yohana 5:28,29; Dan.10:21. Hii haina maana kwamba Yeye ni wa kwanza miongoni mwa malaika, kwa kuwa Yeye si malaika, bali yuko juu yao. Ebr.1:4. Ina maana kwamba Yeye ndiye Mkuu au Mfalme wa malaika, kama vile Askofu Mkuu alivyo Mkuu wa Maaskofu. Kristo ni Mkuu (Kamanda) wa Jeshi la malaika. Angalia Ufu. 19:11-14. Yeye ndiye aliyewaumba malaika. Kol.1:16. Basi, usemi huu kwamba Yeye ni Mwanzo au Mkuu wa uumbaji wa Mungu, una maana kwamba katika Yeye uumbaji wote ulikuwa na Mwanzo wake; kwamba kama Yeye Mwenyewe asemavyo, Yeye ni Alfa na Omega, Mwanzo na Mwisho. Ufu. 21:6; 22:13. Yeye ndiye chimbuko vilikotoka vitu vyote.

Wala tusingemfikiria Kristo kama kiumbe, kwa sababu Paulo anamwita Yeye (Kol.1:15) kuwa ni "mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote;" kwa maana mafungu yanayofuata yanamwonyesha Yeye kuwa ndiye Muumbaji, wala siye kiumbe. "Kwa kuwa katika Yeye vitu vyote viliumbwa, vilivyo mbinguni na vilivyo juu ya nchi, vinavyoonekana na visivyoonekana; ikiwa ni viti vya enzi, au usultani, au enzi, au mamlaka; vitu vyote viliumbwa kwa njia yake, na kwa ajili yake. Naye amekuwako kabla ya vitu vyote, na vitu vyote hushikana katika Yeye." Sasa, basi, kama aliumba kila kitu kilichopata kuumbwa, naye alikuwako kabla ya vitu vyote vilivyoyumbwa, ni wazi kwamba Yeye Mwenyewe hayumo miongoni mwa vitu vilivyoyumbwa. Yeye yuko juu ya viumbe vyote, na sio sehemu yake.

Maandiko yanatangaza kwamba Kristo ni "mzaliwa wa kwanza wa Mungu." Si jukumu letu sisi kupeleleza ni lini alizaliwa, wala akili zetu zisingeweza kuelewa kitu cho chote hata kama tungeambiwa. Nabii Mika anatumbea yale yote tuwezayo kujua juu yake kwa maneno haya, "Bali wewe, Bethlehemu Efrata, uliye mdogo kuwa miongoni mwa elfu za Yuda; kutoka kwako wewe atanitokea mmoja atakayekuwa mtawala katika Israeli; ambaye matokeo yake yamekuwa tangu zamani za kale, tangu milele." Mika 5:2, pambizo. Palikuwa na wakati ambapo Kristo alitoka na kuja kutoka kwa Mungu, kutoka kifuni mwa Baba (Yohana 8:42; 1:18), lakini wakati huo ulikuwa nyuma sana katika siku zile za milele ambazo kwa akili finyu ya kibinadamu ni kipindi halisi kisichokuwa na mwanzo.

Lakini hoja yenyewe hasa ni kwamba Kristo ni Mwana aliyezaliwa, na sio kiumbe kilichoyumbwa. Analo jina tukufu kuliko la malaika alilopata KWA URITHI; Yeye ni "Mwana katika nyumba Yake Mwenyewe." Ebr.1:4; 3:6. Na kwa kuwa Yeye ni Mwana wa Mungu aliye Mzaliwa wa Kwanza, anayo asili moja ile ile na Mungu, na kwa kuzaliwa anazo sifa zote za Mungu; kwa maana Baba alipendezwa kuwa Mwanawe awe chapa ya nafsi yake, mng'ao wa utukufu wake, akiwa amejazwa na utimilifu wote wa Uungu. Kwa hiyo, anao "uhai ndani yake Mwenyewe;" anayo hali ya kutokufa kama haki yake, naye anaweza kuwapa wengine hali hiyo ya kutokufa. Uhai umo ndani Yake, hakuna awezaye kumwondolea; bali, Yeye Mwenyewe akiutoa kwa hiari yake, anaweza kuutwaa tena. Maneno yake ni haya: "Ndiposa Baba anipenda, kwa sababu nautoa uhai wangu ili niutwae tena. Hakuna mtu aniondoleaye, bali mimi nautoa Mwenyewe. Nami ninao uweza wa kuutoa, ninao na uweza wa kuutwaa tena. Agizo hilo nalilipokea kwa Baba yangu." Yohana 10:17,18.

Kama mtu ye yote analeta ubishano hafifu ule wa zamani, kwamba Kristo angeweza kuwa na hali ya kutokufa na halafu akafa, sisi tunaloweza kusema tu ni kwamba hatujui. Hatutoi madai yo yote ya kumchimba Mungu. Hatuwezi kuelewa kwa jinsi gani Kristo angeweza kuwa Mungu na wakati uo huo akawa mwanadamu kwa ajili yetu sisi. Hatuwezi kuelewa kwa jinsi gani angeweza kuumba ulimwengu huu kutoka pasipo kitu, wala kwa jinsi gani aliwafufua wafu, wala kwa jinsi gani anafanya kazi yake ndani ya mioyo yetu kwa Roho wake; ila tunaamini hivyo na kuyajua mambo hayo. Yatutosha sisi kusadiki kuwa ni kweli mambo yale aliyoyafunua Mungu, bila kujikwaa kwa mambo yale ambayo hata akili ya malaika haiwezi kuyachunguza. Kwa ajili hiyo, basi, tunafurahia uweza usiokuwa na kikomo na utukufu ambao Maandiko yanatangaza kuwa ni Wake Kristo, bila kuzisumbua akili zetu finyu za kibinadamu kwa kufanya jaribio lisilokuwa na faida yo yote la kueleza vile Mungu alivyo.

Hatimaye, tunaujua umoja wa Mungu Baba na Mwana kutokana na ukweli kwamba wote wanaye Roho yule yule mmoja. Paulo, baada ya kusema kwamba wale waufuatao mwili hawawezi kumpendeza Mungu, anaendelea kusema: "Lakini ikiwa Roho wa Mungu, anakaa ndani yenu, ninyi hamwufuati mwili; bali mwaifuata roho. Lakini mtu awaye yote asipokuwa na Roho wa Kristo, huyo si wake." Rum.8:9. Hapa tunaona kwamba Roho Mtakatifu, pande zote mbili, ni Roho wa Mungu na ni Roho wa Kristo. Kristo "yumo" kifua mwa Baba;" akiwa kwa asili mwili mmoja na Mungu, naye akiwa na uhai ndani Yake Mwenyewe, kwa halali kabisa anaitwa Yehova, Aliyeko milele, na kama vile aitwavyo katika Yer.23:5,6 ambapo anasemekana kwamba ni Chipukizi la Haki, atakayefanya hukumu na haki katika nchi, atajulikana kwa jina la "YEHOVA-TSIDEKENU" ----BWANA NI HAKI YETU.

Hebu, basi, asiwepo mtu ye yote amheshimuye Kristo, ambaye atampa heshima pungufu kuliko ile anayompa Baba, maana jambo hilo lingekuwa ni kumvunjia heshima Baba kwa kiwango hicho hicho; bali wote, pamoja na malaika mbinguni, na wamsujudu Mwana, pasipokuwa na hofu yo yote kwamba kwa kufanya hivyo wanamsujudu na kumtumikia yule aliye kiumbe badala ya Muumbaji.

Na sasa, wakati jambo hili la Uungu wake Kristo bado limo mioyoni mwetu, hebu na tukae kimya kidogo tukitafakari kisa chake hiki cha ajabu cha kudhalilishwa Kwake.

MUNGU ADHIHIRISHWA KATIKA MWILI

"Naye Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu. Yohana 1:14.

Hakuna maneno mengine ambayo yangeweza kuonyesha kwa wazi zaidi kwamba Kristo alikuwa Mungu na mwanadamu kwa wakati mmoja. Kwa asili yake alikuwa ni Mungu tu, alitwaa asili ya kibinadamu na kutembea miongoni mwa wanadamu kama mwanadamu wa kawaida tu mwenye hali ya kufa, isipokuwa ni wakati ule tu Uungu wake ulipojitokeza, kama wakati ule wa tukio la kulitakasa hekalu, ama wakati ule maneno yake yenye kuchoma juu ya ukweli wake rahisi yalivyowafanya hata adui zake kukiri kwamba "Hajanena kamwe mtu ye yote kama huyu anavyonena."

Kujinyenyekeza kwa hiari yake ambako Kristo alikuwa nako kumeelezwa vizuri sana na Paulo kwa Wafilipi: "Iweni na nia iyo hiyo ndani yenu ambayo ilikuwamo pia ndani ya Kristo Yesu; ambaye Yeye mwanzo alikuwa yuna namna ya Mungu, naye hakuona kule kuwa sawa na Mungu kuwa ni kitu cha kushikamana nacho; bali alijifanya kuwa hana utukufu, akatwaa namna ya mtumwa, akawa ana mfano wa wanadamu; tena, alipoonekana ana umbo kama mwanadamu, alijinyenyekeza akawa mtii hata mauti, naam mauti ya msalaba." Wafilipi 2:5-8, soma pambizo (katika 'Revised Version').

Tafsiri hiyo juu hulifanya fungu hili liwe wazi zaidi kuliko lilivyo katika tafsiri ya kawaida. Wazo lenyewe ni kwamba, ijapokuwa Kristo alikuwa yuna namna ya Mungu, akiwa "mng'ao wa utukufu wake na chapa ya nafsi yake" (Ebr.1:3), akiwa na sifa zote za Mungu, akiwa ndiye Mtawala wa ulimwengu na Mmoja ambaye wote Mbinguni humheshimu, hakuona kuwa jambo lo lote katika hayo lilikuwa la kutamanika kwake, kwa kadiri alivyowaona wanadamu walivyokuwa wamepotea na hawana nguvu. Asingeweza kufurahia utukufu wake wakati mwanadamu ametupwa nje, pasipo tumaini. Kwa hiyo, Alijifanya Mwenyewe kuwa si kitu, Alijivua Mwenyewe utajiri Wake wote pamoja na utukufu wake, akatwaa mfano wa mwanadamu, ili apate kumkomboa. Basi, katika hali hiyo, tunaweza kusuluhisha umoja uliopo kati ya Kristo na Baba kwa usemi huu, "Baba yangu ni mkuu kuliko Mimi."

Haiwezekani kwetu sisi kuelewa kwa jinsi gani Kristo, kama Mungu, angeweza kujinyenyekeza na kuwa mtii hata mauti ya msalaba, na kwetu sisi ni bure kabisa kujaribu kukisia jambo hilo lilivyo. Yote tunayoweza kufanya ni kuukubali ukweli kama ulivyotolewa katika Biblia. Kama msomaji anapata shida katika kuulinganisha baadhi ya usemi huu katika Biblia kuhusu asili yake Kristo, basi, hebu na akumbuke ya kwamba lingekuwa jambo lisilowezekana kuelezea kwa maneno ambayo wanadamu wenye akili finyu wangeweza kuzingatia kikamilifu. Kama vile ilivyo kinyume na maumbile kuwapandikiza watu wa Mataifa katika shina la Israeli, ndivyo mambo mengi katika nyumba ya Mungu yalivyo kitendawili kwa ufahamu wa kibinadamu.

Maandiko mengine tutakayodondoa yanaleta karibu zaidi nasi ukweli wa ubinadamu wake Kristo, na maana yake kwetu. Tumekwishasoma tayari kwamba "Naye Neno alifanyika mwili," na sasa hivi tutasoma yale asemayo Paulo kuhusu asili ya mwili ule: "Maana yale yasiyowezekana kwa sheria, kwa vile ilivyokuwa dhaifu kwa sababu ya mwili, Mungu, kwa kumtuma Mwanawe Mwenyewe katika mfano wa mwili ulio wa dhambi, na kwa sababu ya dhambi, aliihukumu dhambi katika mwili, ili maagizo ya torati yatimizwe ndani yetu sisi, tusioenenda kwa kufuata mambo ya mwili, bali mambo ya roho." Rum.8:3,4.

Wazo dogo tu litatosha kumwonyesha mtu ye yote kwamba kama Kristo alichukua mfano wa mwanadamu, ili apate kumkomboa mwanadamu huyo, basi, ni lazima alikuwa mwanadamu mwenye dhambi ambaye Yeye (Kristo) alitwaa mfano wake, kwa maana ni mwanadamu mwenye dhambi ambaye alikuja kumkomboa. Mauti isingekuwa na nguvu juu ya mtu asiyekuwa na dhambi, kama vile Adamu alivyokuwa katika Edeni; nayo isingeweza kuwa na nguvu yo yote juu yake Kristo, kama Bwana asingaliweka juu yake maovu yetu sisi sote. Zaidi ya hayo, ukweli kwamba Kristo alichukua juu yake mwili, sio ule wa kiumbe kisichokuwa na dhambi, bali wa mwanadamu mwenye dhambi, yaani, ya kwamba mwili ule aliouchukua ulikuwa na udhaifu wote na mwelekeo wa kutenda dhambi ambao anao kiasili mwanadamu aliyeanguka dhambini, hudhihirishwa kwa usemi ule usemao kwamba Yeye "Aliyezaliwa katika ukoo wa Daudi KWA

JINSI YA MWIL." Daudi alikuwa na tamaa zote za kibinadamu. Yeye mwenyewe anajisema hivi: "Tazama, mimi naliumbwa katika hali ya uovu; Mama yangu alinichukua mimba hatiani." Zab.51:5.

Usemi ufuatao kutoka katika kitabu cha Waebrania uko wazi sana juu ya hoja hii:-

"Maana ni hakika, hatwai asili ya malaika, ila atwaa asili ya mzao wa Ibrahimu. Hivyo ilimpasa kufananishwa na ndugu zake katika mambo yote, apate kuwa kuhani mkuu mwenye rehema, mwaminifu katika mambo ya Mungu, ili afanye suluhu kwa dhambi za watu wake. Na kwa kuwa mwenyewe aliteswa alipojaribiwa, aweza kuwasaidia wao wanaojaribiwa." Ebr.2:16-18.

Kama alifananishwa na ndugu zake katika mambo yote, basi, hapana budi aliteseka na udhaifu wote, naye alikabiliwa na majaribu yote ya ndugu zake. Mafungu mawili zaidi yanayolikazia jambo hili yatakuwa ushahidi wa kutosha juu ya hoja hii. Kwanza tunanukuu 2 Kor.5:21:-

"Yeye [Mungu] asiyejua dhambi alimfanya [Kristo] kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika Yeye."

Usemi huu una nguvu zaidi kuliko ule usemao kwamba alifanyika "katika mfano wa mwili wa dhambi." Alifanywa KUWA DHAMBI. Hapa kuna siri iliyo sawa na ile isemayo kwamba Mwana wa Mungu angekufa. Mwana Kondoo wa Mungu asiye na waa lo lote, asiyejua dhambi, alifanywa kuwa dhambi. Akiwa hana dhambi yo yote, hata hivyo alihesabiwa sio tu kwamba ni mwenye dhambi, bali alitwaa mwili wa dhambi hasa. YEYE alifanywa kuwa dhambi ili SISI tupate kuwa haki. Hivyo Paulo anasema kwa Wagalatia kwamba "Mungu alimtuma Mwanawe, amezaliwa chini ya sheria, kusudi awakomboe hao waliokuwa chini ya sheria, ili tupate kupokea hali ya kuwa wana. Gal.4:4,5.

"Na kwa kuwa mwenyewe aliteswa alipojaribiwa, aweza kuwasaidia wao wanaojaribiwa." "Kwa kuwa hatuna kuhani mkuu asiyeweza kuchukuana nasi katika mambo yetu ya udhaifu; bali yeye alijaribiwa sawasawa na sisi katika mambo yote, bila kufanya dhambi. Basi na tukikaribie kiti cha neema kwa ujasiri, ili tupewe rehema, na kupata neema ya kutusaidia wakati wa mahitaji. Ebr.2:18; 4:15,16.

Neno moja zaidi, kisha tunaweza kujifunza fundisho zima kutokana na ukweli kwamba "Naye Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu." Ilikuwa, basi, kwamba Kristo aliweza kuwa "katika hali ya udhaifu" (Ebr.5:2), lakini hakujua dhambi? Wengine, baada ya kusoma mpaka hapa, huenda wamefikiri kwamba tulikuwa tunaikashifu tabia ya Yesu, kwa kumshusha chini kufikia hali ya chini ya mwanadamu mwenye dhambi. Kinyume chake, tunautukuza tu ule "uweza wa Mungu" aliokuwa nao Mwokozi wetu wa neema, ambaye Yeye Mwenyewe kwa hiari yake alijinyenyekeza na kufanana na mwanadamu mwenye dhambi, ili amtukuze mwanadamu kufikia kiwango cha utakatifu wake Mwenyewe usiokuwa na waa, ambao alikuwa nao licha ya hali ngumu sana alizokabiliana nazo. Ubinadamu wake uliuficha Uungu wake, ambao kwa huo aliunganishwa kabisa na Mungu asiyeonekana, na ambao ulikuwa na uwezo mwingi zaidi kupingana na udhaifu wa mwili. Katika maisha yake yote alikuwa na mapambano. Mwili, ukichochea na adui wa haki yote, ulikuwa na mwelekeo wa kuanguka dhambini, lakini Uungu Wake haukuikaribisha tamaa yo yote mbaya hata kwa dakika moja, wala Uweza wake wa Uungu haukuyumba hata kwa dakika

moja. Akiisha kuteseka hivyo katika mwili mateso yote yale wanayoweza kuteseka wanadamu wote, alirudi kwenye kiti cha enzi cha Baba akiwa hana waa lo lote kama vile alivyokuwa kabla ya kuyaacha makao ya kifalme huko juu kwenye utukufu. Alipolala kaburini, akiwa chini ya mamlaka ya mauti, "ilikuwa haiwezekani kushikiliwa huko nayo," kwa sababu Yeye "hakujua dhambi."

Lakini yawezekana mmoja atasema, "Kwangu mimi sioni faraja yo yote kwa maneno haya. Bila shaka, ninacho kielelezo, lakini siwezi kukifuata, kwa kuwa sina nguvu kama ile aliyokuwa nayo Kristo. Yeye alikuwa Mungu hata wakati ule alipokuwa humu duniani; mimi ni mwanadamu tu." Ndio, lakini unaweza kuwa na uwezo ule ule aliokuwa nao ukitaka. Yeye alikuwa "katika hali ya udhaifu," lakini Yeye "hakufanya dhambi," kwa sababu ya uweza wa Mungu uliokaa daima ndani yake. Sasa, basi, hebu sikiliza maneno yaliyovuviwa ya mtume Paulo, kisha ujifunze haki tunayopaswa kuwa nayo:-

"Kwa hiyo nampigia Baba magoti, ambaye kwa jina lake ubaba wote wa mbinguni na wa duniani unaitwa, awajalieni, kwa kadiri ya utajiri wa utukufu wake, katika utu wa ndani. Kristo akae mioyoni mwenu kwa imani mkiwa na shina na msingi katika upendo; ili mpate kufahamu pamoja na watakatifu wote jinsi ulivyo upana, na urefu, na kimo, na kina; na kuujua upendo wake Kristo, upitao ufahamu kwa jinsi ulivyo mwingi, MPATE KUTIMILIKA KWA UTIMILIFU WOTE WA MUNGU." Efe.3:14-19.

Ni nani ambaye angeweza kuomba zaidi ya hayo? Kristo, ambaye ndani yake unakaa utimilifu wote wa Mungu kwa jinsi ya kimwili, anaweza kukaa ndani ya mioyo yetu, ili tupate kujazwa na utimilifu wote wa Mungu. Ni ahadi ya ajabu jinsi gani! Yeye "anachukuana nasi katika mambo yetu ya udhaifu." Yaani, akiisha kuteseka yote yale ambayo mwili wa dhambi umerithi, anaelewa mambo yote, naye anajifananisha sana na watoto wake kiasi kwamba lo lote linalowasonga linafanya msongo uo huo juu yake, naye anajua kiasi gani cha nguvu ya Mungu kinahitajika kuupinga msongo huo; nasi kama kwa dhati tunataka kukataa "ubaya na tamaa za kidunia," Yeye anaweza na tena anatamani kutupa nguvu "kuliko yote tuyaombayo au tuyawazayo." Uweza wote ambao Kristo alikuwa nao ndani yake kwa silika yake, sisi tunaweza kuwa nao ukikaa ndani yetu kwa neema yake, kwa maana anatugawia bure juu yetu.

Basi, hebu na wajipe moyo hao waliochoka, walio dhaifu, na wale walio setwa na dhambi. Hebu na wa "kikaribie kiti cha neema kwa ujasiri," ambako wanayo hakika ya kupewa neema ya kuwasaidia wakati wa mahitaji, kwa sababu hitaji hilo ndilo linalomgusa Mwokozi kwa wakati ule ule wa mahitaji. Yeye "anachukuana nasi katika mambo yetu ya udhaifu." Kama ingekuwa ni kweli kwamba aliteseka tu miaka elfu moja na mia nane iliyopita [1888], basi, tungekuwa na hofu kwamba huenda alikuwa amesahau udhaifu mwingineo; lakini sivyo ilivyo, jaribu lilo hilo likusongalo wewe linamgusa Yeye. Majeraha yake bado yangali mapya, naye yu hai siku zote ili awaombe.

Ni uwezekano mwingi wa ajabu ulioje unaomngoja Mkristo! Ni upeo wa utakatifu ulioje anaoweza kuufikia! Haidhuru kwa kiasi gani Shetani anaweza kupigana naye, akimshambulia mahali pale pale ambapo mwili wake ni dhaifu sana, anaweza kukaa chini ya uvuli wake Mwenyezi, na kujazwa na utimilifu wa nguvu zake Mungu. Mmoja aliye na nguvu kuliko Shetani anaweza kukaa ndani ya moyo wake daima; na kwa ajili hiyo, akiyaangalia mashambulio ya

Shetani kana kwamba yumo mwenye ngome imara, anaweza kusema, "Nayaweza mambo yote katika Yeye anitiaye nguvu."

MAFUNDISHO MUHIMU YA KUTUMIA KATIKA MAISHA YETU

Hii siyo tu nadharia nzuri, au fundisho la kanuni tu, kwamba tungemtafakari Kristo kama Mungu na Muumbaji. Kila fundisho la Biblia tukilitumia ni kwa manufaa yetu, nalo lingejifunzwa kwa kusudi hilo. Hebu kwanza tuone fundisho hili lina uhusiano gani na amri ile ya katikati ya Sheria ya Mungu. Katika Mwanzo 2:1-3 tunayakuta maneno haya ya kufungia ukumbusho wa uumbaji: "Basi mbingu na nchi zikamalizika, na jeshi lake lote. Na siku ya saba Mungu alimaliza kazi yake yote aliyoifanya. Mungu akaibarikia siku ya saba, akaitakasa kwa sababu katika siku hiyo Mungu alistarehe, akaacha kufanya kazi yake yote aliyoiumba na kuifanya." Tafsiri ya Kiyahudi inaliweka fungu hili kwa kutumia tafsiri hii ya neno moja moja: "Basi zikamalizika mbingu na nchi, na jeshi lake lote. Naye Mungu alimaliza siku ya saba kazi yake aliyoifanya, n.k.. Hii ni sawa na ile tunayoipata katika amri ya nne, Kut.20:8-11.

Katika hiyo tunalionga jambo ambalo ni la kawaida kabisa, kwamba ni Yule yule Aliyeumba, ambaye alistarehe. Yule yule aliyefanya kazi kwa siku sita kuiumba nchi hii, ndiye aliyestarehe siku ya saba na kuibarikia na kuitakasa. Lakini tumekwisha jifunza tayari kwamba Mungu Baba aliuumba ulimwengu kwa njia ya Mwanawe Yesu Kristo, na ya kwamba Kristo aliuumba kila kitu kilichopo. Kwa hiyo mwisho usioweza kuepukika ni kwamba Kristo ndiye aliyestarehe siku ile ya saba ya mwanzo, mwishoni mwa siku zile sita za uumbaji, na ya kwamba ndiye aliyeibarikia na kuitakasa. Hivyo siku ya saba --- Sabato ---- bila shaka lo lote ndiyo Siku ya Bwana. Yesu aliposema kwa Mafarisayo waliozozana naye maneno haya, "Kwa maana Mwana wa Adamu ndiye Bwana wa Sabato"(Mt.12:8), alikuwa anatangaza Ubwana wake juu ya siku ile ile ambayo kwa desturi wao waliitunza kwa uangalifu sana; naye alifanya hivyo kwa maneno yanayoonyesha kwamba aliiheshimu kama alama ya mamlaka yake, ikithibitisha ukweli kwamba Yeye alikuwa mkuu kuliko Hekalu. Hivyo, siku ya saba imewekwa na Mungu kuwa ukumbusho wa uumbaji. Ni siku inayoheshimiwa kuliko siku zote, kwa vile kazi yake ya pekee ni kukumbusha juu ya uweza wa uumbaji wa Mungu, ambao ni mojawapo ya ushuhuda kwa mwanadamu juu ya Uungu wake. Basi, hapo Kristo aliposema kwamba Mwana wa Adamu ni BWANA WA SABATO, alikuwa anadai heshima ya juu ---- sio chini ya kuwa Muumbaji, ambaye Uungu wake siku hiyo inasimama kama ukumbusho wake.

Tutasemaje, basi, kwa shauri ambalo huwa linatolewa mara kwa mara, kwamba Kristo alibadili Siku ya Sabato kutoka siku ile inayofanya ukumbusho wa uumbaji kamili kwenda siku isiyokuwa na maana kama hiyo? Jibu ni rahisi, kama Kristo angeweza kubadili au kutangua Sabato, basi, angekuwa ameharibu kazi ya mikono Yake Mwenyewe, angekuwa amefanya kazi kinyume chake Mwenyewe; na ufalme ukifitinika juu ya nafsi yake, hautasimama. Walakini, Kristo "hawezi kujikana Mwenyewe," na kwa ajili hiyo Yeye Mwenyewe alikiamuru, kile ambacho, kwa ajili ya kushuhudia Uungu Wake, humdhihirisha Yeye kuwa anastahili heshima kuliko miungu yote ya kishenzi. Linge kuwa jambo lisiloweze kabisa kwa Kristo kubadili Sabato kama vile ingalivyokuwa kubadili ukweli kwamba aliviumba vitu vyote kwa siku sita, na kustarehe siku ya saba.

Tena maneno yale yanayorudiwa mara kwa mara kwamba Bwana ni Muumbaji yamekusudiwa kuwa chimbuko la nguvu. Angalia jinsi uumbaji na ukombozi vilivyounganishwa pamoja katika sura ya kwanza ya Wakolosai. Kupata wazo kamili lililo mbele yetu tutasoma mafungu kuanzia la 9 mpaka 19:-

"Kwa sababu hiyo sisi nasi, tangu siku ile tuliposikia, hatuachi kufanya maombi na dua kwa ajili yenu, ili mjazwe maarifa ya mapenzi yake katika hekima yote na ufahamu wa rohoni; mwenende kama ulivyo wajibu wenu kwa Bwana, mkimpendeza kabisa; mkizaa matunda kwa kila kazi njema, na kuzidi katika maarifa ya Mungu; mkiwezesha kwa uwezo wote, kwa kadiri ya nguvu ya utukufu Wake, mpate kuwa na saburi ya kila namna na uvumilivu pamoja na furaha; mkimshukuru Baba, aliyewastahilisha kupokea sehemu ya urithi wa watakatifu katika nuru. Naye alituokoa katika nguvu za giza, akatuhamisha na kutuingiza katika ufalme wa Mwana wa pendo lake; ambaye katika Yeye tuna ukombozi, yaani, msamaha wa dhambi; naye ni mfano wa Mungu asiyeonekana, mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote. Kwa kuwa katika Yeye vitu vyote viliumbwa, vilivyo mbinguni na vilivyo juu ya nchi, vinavyoonekana na visivyoonekana; ikiwa ni viti vya enzi, au usultani, au enzi, au mamlaka; vitu vyote viliumbwa kwa njia Yake, na kwa ajili Yake. Naye amekuwako kabla ya vitu vyote, na vitu vyote hushikana katika Yeye. Naye ndiye kichwa cha mwili, yaani, cha Kanisa; naye ni mwanzo, ni mzaliwa wa kwanza katika wafu, ili kwamba awe mtangulizi katika yote. Kwa kuwa katika Yeye ilipendeza utimilifu wote ukae."

Sio bahati mbaya kwamba maneno ya ajabu yanayomhusu Kristo kama Muumbaji yameunganishwa na usemi kwamba katika Yeye tuna ukombozi. Si hivyo tu; mtume anapotujulisha tamaa yake kwamba sisi tunge "Wezesha kwa uwezo wote, kwa kadiri ya nguvu ya utukufu Wake," anatumia nguvu ile ni nini. Anapotuambia juu ya kuokolewa katika nguvu za giza, anatumia jambo fulani kuhusu uweza wa Mkombozi huyo. Ni kwa faraja yetu kwamba tunaambiwa kwamba kichwa cha kanisa ni Muumbaji wa vitu vyote. Tunaambiwa kwamba Yeye anavichukua vitu vyote kwa amri ya uweza wake (Ebr.1:3), ili tupate kutulia katika ahadi isemayo kwamba

"Mkono ule unaovichukua viumbe vyote

Utawalinda watoto wake vizuri."

Angalia uhusiano uliopo katika Isa.40:26. Sura hiyo inaeleza hekima ya ajabu na uweza Wake Kristo, kwa kuweza kuliita jeshi lote la mbinguni kwa majina, na kwa kulishikilia mahali pake, kwa ukuu wa uweza wake na nguvu ya uweza Wake, kisha anauliza swali: "Mbona unasema, Ee Yakobo, mbona unanena, Ee Israeli, Njia yangu imefichwa, Bwana asiione, na hukumu yangu imempita Mungu wangu asiangalie? Je! wewe hukujua? hukusikia? Yeye Mungu wa milele, Bwana, Muumba miisho ya dunia, hazimii, wala hachoki; akili zake hazichunguziki." Na kinyume chake Yeye "Huwapa nguvu wazimiao, humwongezea nguvu yeye asiyekuwa na uwezo." Uweza wake, kwa kweli, ni uwezo wake wa kuumba kila kitu pasipo kutumia kitu kingine cho chote; kwa hiyo anaweza kufanya maajabu ndani ya wale wasiokuwa na nguvu. Anaweza kuongeza nguvu pale pasipokuwa na nguvu. Basi, ni hakika kitu cho chote kinachosaidia kuweka mioyoni mwetu ukumbusho wa uweza wake Kristo wa uumbaji, sharti kiifanye upya nguvu yetu ya kiroho pamoja na kutupatia ujasiri.

Na hili ndilo kusudi la Sabato. Soma Zaburi 92 ambayo imepewa kichwa cha Zaburi kwa ajili ya Siku ya Sabato. Mafungu manne ya mwanzo ni haya:

"Ni neno jema kumshukuru Bwana, na kuliambia jina lako, Ee Uliye juu. Kuzitangaza rehema zako asubuhi, Na uaminifu wako wakati wa usiku. Kwa chombo chenye nyuzi kumi, Na kwa kinanda, Na kwa mlio wa kinubi. Kwa kuwa umenifurahisha, Bwana, Kwa kazi yako; nitashangilia Kwa ajili ya matendo ya mikono yako."

Maneno haya yana uhusiano gani na Sabato? Jibu ni hili: Sabato ni ukumbusho wa uumbaji. Asema Bwana: "Tena naliwapa sabato zangu, ziwe ishara kati ya mimi na wao, wapate kujua ya kuwa mimi, Bwana, ndimi niwatakasaye." Eze.20:12. Mtunga Zaburi huyu aliitunza Sabato kama vile Mungu alivyokusudia kuwa itunzwe ---- kwa kutafakari juu ya uumbaji na uweza wake wa ajabu na fadhili zake Mungu zinazodhihirishwa kwa huo. Halafu, kwa kutafakari hayo, alitambua kwamba Mungu anayeyavika hivi maua ya mashambani kwa uzuri unaozidi ule wa Sulemani, anavijali zaidi sana viumbe vyake vyenye akili; naye alipoziangalia mbingu, zinazoonyesha uweza na utukufu wa Mungu, alitambua kwamba ziliumbwa kutoka pasipo kitu, wazo hili lenye kutia matumaini lingenjia na kumkumbusha kuwa uweza ule ule ungeweza kufanya kazi ndani yake na kumkomboa kutokana na udhaifu wa kibinadamu aliokuwa nao. Kwa hiyo, alifurahi, na kushangilia kwa ajili ya matendo ya mikono Yake Mungu. Maarifa na Uweza wa Mungu vilivyomjia kwa njia ya kutafakari uumbaji, vikamjaza matumaini alipotambua kwamba uweza ule ule ulikuwa mkononi mwake; naye, akiwa ameushika uweza ule kwa imani, alipata ushindi kwa njia Yake. Na hili ndilo kusudi la Sabato; inamleta mtu kuyapata maarifa yale yaokoayo ya Mungu.

Kwa maelezo mafupi, hoja hasa ni hii: 1. Imani kwa Mungu hutokana na ujuzi wa Uweza Wake; kutomwamini Yeye huonyesha ujinga wa kutokujua uweza wake wa kuweza kuzitimiza ahadi Zake; imani yetu kwake haina budi kuwa katika kiwango kile kile cha ujuzi wetu halisi wa Uweza Wake. 2. Kuutafakari uumbaji wa Mungu kwa akili zetu hutupatia dhana ya kweli ya uweza Wake; kwa vile uweza wake wa milele na Uungu wake hueleweka kwetu kwa njia ya vitu alivyoviumba. Rum.1:20. 3. Ni imani inayotupatia ushindi (1 Yohana 5:4); basi, kwa kuwa imani huja kwa kujifunza uweza wa Mungu, kutokana na Neno lake na vitu vile alivyoviumba, tunapata ushindi au tunashangilia kwa njia ya matendo ya mikono Yake. Basi, Sabato, ambayo ni ukumbusho wa uumbaji, ikitunzwa vizuri, ni chimbuko kuu kuliko yote la kumtia Mkristo nguvu mpya katika mapambano yake.

Hii ndiyo maana ya Eze. 20:12: "Tena naliwapa sabato zangu, ziwe ishara kati ya mimi na wao, wapate kujua ya kuwa mimi, Bwana, ndimi niwatakasaye." Yaani, kujua kuwa utakaso wetu ndiyo mapenzi yake Mungu (1 The.4:3; 5:23,24), sisi, kwa njia ya Sabato kama ikitunzwa vizuri, tunajifunza jinsi uweza wa Mungu unaotumika kwa utakaso wetu ulivyo. Uweza ule ule uliotumika kuumba ulimwengu umetolewa sasa kwa ajili ya utakaso wa wale wanaojitoa nafsi zao wenyewe kufanya mapenzi ya Mungu. Kwa kweli wazo hili, likizingatiwa kikamilifu, bila shaka litaweza kuleta furaha na faraja katika Mungu kwa roho ile inayoipenda kweli. Kwa nuru hii, tunaweza kutambua nguvu iliyomo katika Isa. 58:13,14:-

"Kama ukigeuza mguu wako usihali Sabato, usifanye anasa yako siku ya utakatifu wangu; ukiita Sabato siku ya furaha, na siku takatifu ya Bwana yenye heshima, ukiitukuza, kwa kutozifanya njia zako mwenyewe, wala kuyatafuta yakupendezayo, wala kusema maneno yako mwenyewe; NDIPO UTAKAPOJIFURAHISHA KATIKA BWANA; nami nitakupandisha mahali pa nchi palipoinuka; nitakulisha urithi wa Yakobo baba yako; kwa maana kinywa cha Bwana kimenena hayo."

Yaani, Sabato ikitunzwa kulingana na mpango wa Mungu, kama ukumbusho wa Uweza Wake wa uumbaji, ikitukumbusha pia juu ya uweza wa Mungu unaotolewa kwa ajili ya wokovu wa watu wake, basi, roho ile, itakayoshangilia matendo ya mikono Yake, haitakosa kujifurahisha yenyewe katika Bwana. Hivyo, Sabato ni egemeo kuu la wenzu ya imani, inayoiinua juu roho ile kukifikia kimo cha kiti cha enzi cha Mungu, na kuzungumza naye.

Kuliweka suala hili kwa maneno machache, yaweza kusemwa hivi: Uweza wa milele na Uungu wa Bwana hudhirika katika uumbaji. Rum.1:20. Ni uwezo ule ule wa kuumba ambao unapima uweza wa Mungu. Lakini Injili ni uweza wa Mungu uuletao wokovu. Rum.1:16. Kwa hiyo, Injili inatuonyesha sisi uwezo ule tu uliotumika katika kuumba ulimwengu, ambao sasa unatumika kwa ajili ya wokovu wa wanadamu. Ni uweza ule ule kwa kila hali.

Katika nuru ya ukweli huu mkuu, hakuna nafasi ya majadiliano juu ya kama ukombozi ni mkuu kuliko uumbaji, kwa sababu ukombozi NI uumbaji. Angalia 2 Kor.5:17; Efe.4:24. Uweza wa ukombozi ni uweza ule ule wa uumbaji; uweza wa Mungu uuletao wokovu ni uweza ule ule unaoweza kuufanya ubinadamu ambao si kitu kuwa kitu kile ambacho kitakuwa sifa ya utukufu wa neema yake Mungu milele hata milele. "Basi wao wateswao kwa mapenzi ya Mungu na wamwekee amana roho zao, katika kutenda mema, kama kwa Muumba Mwaminifu." 1 Pet.4:19.

KRISTO MTOA SHERIA

"Kwa maana BWANA ndiye mwamuzi wetu; BWANA ndiye Mfanya [Mtoa] sheria wetu; BWANA ndiye Mfalme wetu; ndiye atakayetuokoa." Isa.33:22.

Sasa tunapaswa kumtafakari Kristo katika tabia yake nyingine, walakini sio tabia nyingine. Ni moja ambayo inatokana na cheo chake cha Muumbaji, kwa vile yule Mmoja anayeumba sharti awe na mamlaka ya kuongoza na kutawala. Tunasoma maneno yake Kristo katika Yohana 5:22,23 kwamba, "Tena Baba hamhukumu mtu ye yote, bali amempa Mwana hukumu yote; ili watu wote wamheshimu Mwana kama vile wanavyomheshimu Baba. Asiyemheshimu Mwana hamheshimu Baba aliyempeleka." Kristo alivyo ufunuo wa Baba katika uumbaji, ndivyo alivyo ufunuo wa Baba katika kuitoa na kuitimiliza sheria. Mafungu haya machache ya Maandiko yatatosha kuwa uthibitisho.

Katika Hesabu 21:4-6 tunayo taarifa kwa sehemu tu ya tukio lililotokea wakati wana wa Israeli walipokuwa jangwani. Hebu na tuisome: "Wakasafiri kutoka mlima wa Hori kwa njia ya Bahari ya Shamu; ili kuizunguka nchi ya Edomu, watu wakafa moyo kwa sababu ya ile njia. Watu wakamnung'unikia Mungu, na Musa, Mbona mmetupandisha huku kutoka katika nchi ya Misri, ili

tufe jangwani? maana hapana chakula, wala hapana maji, na roho zetu zinakinai chakula hiki dhafu. BWANA akatuma nyoka za moto kati ya watu, wakawauma, watu wengi wakafa." Watu wakamnung'unikia Mungu na Musa, wakisema; Mbona mmetupandisha huku jangwani? Wakamlaumu Kiongozi wao. Hii ndiyo sababu waliharibiwa na zile nyoka. Sasa soma maneno ya mtume Paulo kuhusu tukio hili:-

"Wala tusimjaribu Bwana, kama wengine wao walivyomjaribu, wakaribiwa na nyoka." 1 Kor.10:9. Maneno haya yanathibitisha nini? ---- Kwamba Kiongozi waliyekuwa wanamnung'unikia alikuwa ni Kristo. Maneno haya yanathibitisha zaidi ukweli kwamba Musa alipochagua kuwa pamoja na Israeli, akikataa kuitwa mwana wa binti Farao, alihesabu ya kuwa kushutumiwa kwake Kristo ni utajiri mkuu kuliko hazina za Misri. Ebr.11:26. Soma pia 1 Kor.10:4, Paulo asemapo ya kuwa baba zetu "Wote wakanywa kinywaji kile kile cha roho; kwa maana waliunywea Mwamba wa roho uliowafuata; na Mwamba ule ulikuwa ni Kristo." Hivyo, basi, Kristo alikuwa ndiye Kiongozi wa Israeli kutoka Misri.

Sura ya tatu ya Waebrania inauweka wazi ukweli uo huo. Hapa tunaambiwa kumtafakari Mtume na Kuhani Mkuu wa maungamo yetu, Yesu [Kristo], aliyekuwa Mwaminifu katika nyumba Yake yote, si kama mtumishi, bali kama Mwana, juu ya nyumba Yake Mwenyewe. Fungu la 16. Kisha tunaambiwa ya kwamba sisi ni nyumba Yake kama tukishikamana sana na ujasiri wetu mpaka mwisho. Kwa hiyo tunaonywa na Roho Mtakatifu kuisikia sauti Yake na kutoifanya mioyo yetu migumu, kama baba zetu walivyofanya jangwani. "Kwa maana tumekuwa washirika wa Kristo, kama tukishikamana na mwanzo wa uthabiti wetu kwa nguvu mpaka mwisho; hapo inenwapo, Leo, kama mtasikia sauti Yake [Kristo], Msifanye migumu mioyo yenu, kama wakati wa kukasirisha. Maana ni akina nani waliokasirisha, waliposikia? Si wale wote waliotoka Misri wakiongozwa na Musa? Tena ni akina nani aliochukizwa nao miaka arobaini? Si wale waliokosa, ambao mizoga yao ilianguka katika jangwa?" Fungu la 14-17. Hapa tena Kristo anaonekana kuwa Yeye ndiye Kiongozi na Amiri Jeshi (Kamanda) wa Israeli katika miaka yao arobaini ya kukaa jangwani.

Jambo lilo hilo linaonekana katika Yoshua 5:13-15, ambapo tunaambiwa ya kwamba mtu yule aliyemwona Yoshua karibu na Yeriko, akiwa na upanga wazi mkononi mwake, akijibu swali hili la Yoshua alilomwuliza, "Je! Wewe u upande wetu, au upande wa adui zetu!" akasema, "La, lakini nimekuja sasa, nili Amiri wa Jeshi la BWANA." Naam, hapatakuwa na mtu ye yote anayebisha kwamba Kristo alikuwa Kiongozi halisi wa Israeli, japokuwa alikuwa haonekani kwa macho. Ni Kristo aliyemwamuru Musa kwenda kuwaokoa watu Wake. Sasa soma Kutoka 20:1-3:-

"Mungu akanena maneno haya yote akasema, Mimi ni BWANA, Mungu wako, niliyekutoa katika nchi ya Misri, katika nyumba ya utumwa. Usiwe na miungu mingine ila Mimi." Je, ni nani aliyanena maneno haya? ---- Ni Yule aliyewatoa katika nchi ya Misri. Tena ni nani aliyekuwa Kiongozi wa Israeli kutoka Misri? --- Alikuwa ni Kristo. Ni nani, basi, aliyenena sheria kutoka katika Mlima ule wa Sinai? ---- Alikuwa ni Kristo, mng'ao wa utukufu wa Baba, na Chapa ya nafsi Yake, ambaye ndiye ufunuo wa Mungu kwa mwanadamu. Alikuwa ni yule Muumbaji wa viumbe vyote vilivyoubwa, na ndiye yule yule aliyepewa hukumu yote.

Hoja hii yaweza kuthibitishwa kwa njia nyingine. Hapo Bwana ajapo, itakuwa kwa mwaliko (1 The.4:16), ambao utapenya makaburi na kuwaamsha wafu (Yohana 5:28,29). "BWANA

atanguruma toka juu, Naye ataoa sauti yake toka patakatifu pake; Atanguruma sana juu ya zizi lake; Atapiga kelele kama mtu akanyagaye zabibu, Juu ya wenyeji wote wa dunia. Mshindo utafika hata mwisho wa dunia; Maana BWANA ana mashindano na mataifa, Atateta na watu wote wenye mwili; Na waovu atawatoa wauawe kwa upanga; asema BWANA." Yer.25:30,31. Tukilinganisha maneno hayo na yale ya Ufunuo 19:11-21, tunamwona Kristo akiwa Kiongozi wa majeshi yaliyo mbinguni, Neno la Mungu, Mfalme wa wafalme, na Bwana wa mabwana, anatoka kulikanyaga hilo shinikizo kubwa la zabibu la ghadhabu ya Mungu, akiwaangamiza waovu wote, tunagundua kwamba ni Kristo anayenguruma toka katika patakatifu pake juu ya wenyeji wote wa dunia, atakapokuwa na mashindano na mataifa yote. Yoeli anaongeza wazo jingine anaposema, "Naye BWANA atanguruma toka Sayuni, ataoa sauti yake toka Yerusalemu; na mbingu na nchi zitatetemeka." Yoeli 3:16.

Kutokana na mafungu haya, ambayo yanaweza kuongezewa mengine juu yake, tunajifunza ya kwamba, kuhusiana na marejeo ya Bwana kuja kuwakomboa watu Wake, atanena kwa sauti inayoitetemesha nchi na mbingu, ---- "Dunia inalewa-lewa kama mlevi, nayo inawayawaya kama machela [nayo itaondolewa kama kibanda]" (Isa.24:20), nazo "Mbingu zitatoweka kwa mshindo mkuu" (2 Petro 3:10). Hebu sasa soma Waebrania 12:25,26:-

"Angalieni msimkatae Yeye anenaye. Maana ikiwa hawakuokoka wale waliomkataa Yeye aliyewaonya juu ya nchi, zaidi sana hatutaokoka sisi tukijiepusha na Yeye atuonyaye kutoka mbinguni; ambaye sauti Yake iliitetemesha nchi wakati ule; lakini sasa ameahidi akisema, Mara moja tena nitatetemeshwa si nchi tu, bali na mbingu pia."

Wakati Sauti hii iliponena juu ya nchi na kuitetemeshwa nchi ulikuwa ni wakati ule wa kuinena Sheria toka Sinai (Kut.19:18-20; Ebr.12:18-20), tukio ambalo kutisha kwake halina kifani, wala halitakuwa nacho mpaka hapo Bwana atakapokuja na malaika wote wa mbinguni kuwaokoa watu Wake. Lakini zingatia maneno haya: Sauti ile ile iliyoitetemesha nchi wakati ule itatetemeshwa si nchi tu, bali na mbingu pia wakati huo ujao; nasi tumekwisha kuona ya kwamba ni Sauti Yake Kristo itakayosikika kwa kelele kubwa kiasi cha kuitetemeshwa mbingu na nchi hapo atakapokuwa na mashindano na mataifa. Basi, imethibitishwa kwamba ilikuwa ni Sauti Yake Kristo iliyosikika pale Sinai, ikitangaza Amri Kumi. Hitimisho la hoja hii si zaidi ya vile ambavyo kwa kawaida lingeweza kufikiwa kutokana na yale tuliyokwisha kujifunza juu yake Kristo kama Muumbaji, na Mwanzilishi wa Sabato.

Naam, ukweli usemao kwamba Kristo ni sehemu ya Uungu, Mwenye sifa zote za Mungu, Aliye sawa na Baba kwa hali zote, Muumbaji na Mtoa Sheria, ndiyo nguvu pekee iliyomo ndani ya upatanisho. Hiyo ndiyo peke yake inafanya ukombozi uwezekane. Kristo alikufa "ili atulete kwa Mungu" (1 Petro 3:18); walakini kama angepungua hata kwa nukta moja tu katika usawa wake na Mungu, asingeweza kutuleta sisi Kwake. Uungu maana yake ni kuwa na tabia za Mungu. Kama Kristo asingekuwa Mungu, basi, tungekuwa tumepata kafara ya kibinadamu tu. Si kitu, hata kama tukikubali kwamba Kristo alikuwa kiumbe cha juu sana chenye akili kilichoumbwa katika ulimwengu, katika hali hiyo angekuwa mtu tu, mwenye kuwiwa utii kwa Sheria, asingekuwa na uwezo wa kufanya zaidi ya wajibu wake. Asingekuwa na haki ya kuwagawia watu wengine. Kuna umbali usiopimika kati ya malaika wa cheo cha juu sana aliyepata kuumbwa, na Mungu; hivyo hata malaika wa cheo cha juu mno asingeweza kumwinua juu mwanadamu aliyeanguka dhambini, na kumfanya apate kushiriki tabia ya Uungu. Malaika wanaweza tu kuhudumu; Mungu

peke yake anaweza kukomboa. Mungu na ashukuriwe kwa kuwa tunaokolewa "kwa njia ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu," ambaye katika Yeye unakaa utimilifu wote wa Mungu, kwa jinsi ya kimwili; na, kwa ajili hiyo, awezaye kuwaokoa kabisa wao wamjiao Mungu kwa Yeye.

Ukweli huu hutusaidia kupata ufahamu kamili wa sababu kwa nini Kristo huitwa Neno la Mungu. Yeye ndiye kupitia Kwake mapenzi ya Mungu na Uweza wa Mungu hujulikana kwa wanadamu. Tuseme hivi, Yeye ndiye kinywa cha Mungu, Ufunuo wa Mungu. Anamtangaza ama anamfunua Mungu kwa mwanadamu. Ilimpendeza Baba kwamba ndani Yake utimilifu wote ukae; na kutokana na sababu hiyo, Baba hajawekwa katika cheo kilicho duni, kama wengine wanavyodhani, Kristo anapotukuzwa kama Muumbaji na Mtoa Sheria; kwa maana utukufu wa Baba unang'aa kupitia kwa Mwanawe. Kwa kuwa Mungu anajulikana tu kwa njia yake Kristo, basi, ni dhahiri ya kwamba Baba hawezi kuheshimiwa kama anavyostahili kuheshimiwa na wale ambao hawamtukuzi Kristo. Kama vile Kristo Mwenyewe alivyosema, "Asiyemheshimu Mwana hamheshimu Baba aliyempeleka." Yohana 5:23.

Je, hivi swali linaulizwa kwamba Kristo angewezaje kuwa Mpatanishi kati ya Mungu na wanadamu na pia kuwa Mtoa Sheria? Haitupasi sisi kueleza jinsi jambo hilo linavyoweza kuwa, bali inatupasa kuikubali kumbukumbu ya Maandiko tu kuwa ndivyo ilivyo. Na ukweli huu kwamba ndivyo ilivyo ndio unaolipa nguvu fundisho hili la upatanisho. Dhamana ya mwenye dhambi ya msamaha kamili, utolewao bure, hukaa katika ukweli huu kwamba Mtoa Sheria Mwenyewe, Yule ambaye amemwasi na kutaka kupigana naye, huyo ndiye Yule yule aliyejitoa Mwenyewe kwa ajili yetu. Yawezekanaje, basi, kwa ye yote kutilia mashaka unyofu wa kusudi lake Mungu, wakati Yeye alijitoa Mwenyewe kwa ajili ya ukombozi wao? maana isifikiriwe ya kwamba Baba na Mwana walitengana katika jambo hili. Walikuwa umoja katika jambo hili, kama ilivyo kwa kila kitu kinginecho. Shauri la amani lilikuwa kati ya hao wawili (Zek.6:12,13), na hata Mwana Pekee alipokuwa hapa duniani alikuwa katika kifua cha Baba.

Ni ufunuo wa upendo wa ajabu ulioje! Yeye asiyekuwa na hatia aliteseka kwa ajili ya wenye hatia; Yeye Mwenye Haki, kwa ajili ya wale wasiokuwa na haki; Muumbaji, kwa ajili ya kiumbe; Mfanya [Mtoa] Sheria, kwa ajili ya yule anayeivunja sheria hiyo; Mfalme, kwa ajili ya raia zake waasi. Kwa kuwa Mungu hakumwachilia Mwana Wake Mwenyewe, bali alimtoa kwa hiari kwa ajili yetu sisi sote; ---- kwa kuwa Kristo alijitoa kwa hiari kwa ajili yetu sisi; ---- atakosaje kutukirimia na mambo yote pamoja Naye? Upendo usiokuwa na kikomo haukuweza kupata njia kuu zaidi ya ile ya kujifunua wenyewe kwetu sisi. Ni vyema kwamba Bwana aseme, "Je! ni kazi gani iliyoweza kutendeka ndani ya shamba langu la mizabibu nisiyoitenda?"

HAKI YA MUNGU

"Bali utafuteni kwanza ufalme Wake, na haki yake; na hayo yote mtazidishiwa." Mt.6:33.

Haki ya Mungu, asema Yesu, ndicho kitu kimoja tu cha kutafutwa katika maisha haya. Chakula na mavazi ni mambo madogo ukilinganisha nacho. Mungu atatupatia hivyo vyote; kama jambo la kawaida, hata isiwepo haja kwetu sisi kujisumbua na kuwa na wasiwasi juu yake; walakini kutafuta ufalme wa Mungu na haki Yake lingekuwa ndilo lengo la pekee la maisha yetu.

Katika 1 Wakorintho 1:30 tunaambiwa ya kwamba Amefanywa kwetu hekima itokayo kwa Mungu; na kwa vile Kristo ni hekima ya Mungu, na ndani Yake unakaa utimilifu wote wa Mungu, kwa jinsi ya kimwili, ni dhahiri kwamba haki ile anayofanywa kwetu ni haki ya Mungu. Hebu tuone haki hiyo ni nini.

Katika Zaburi 119:172 Mtunga Zaburi anamwambia Bwana: "Ulimi wangu na uimbe ahadi yako, Maana maagizo [amri] yako yote ni ya haki. Maagizo [amri] ni haki, sio tu kinadharia, bali ni haki ya Mungu hasa. Kwa ushahidi hebu soma yafuatayo:-

"Inueni macho yenu mbinguni, mkaitazame nchi chini; maana mbingu zitatoweka kama moshi, na nchi itachakaa kama vazi, nao wakaa ndani yake watakufa kadhalika; bali wokovu wangu utakuwa wa milele, na haki yangu haitatanguka. Nisikilizeni, ninyi mjuao haki, watu ambao mioyoni mwenu mna sheria yangu; msioCOPE matukano ya watu, wala msifadhaike kwa sababu ya dhahaka zao." Isa.51:6,7.

Tunajifunza nini kutokana na maneno hayo? ---- Ya kwamba wale waijuao haki ya Mungu ni wale ambao mioyoni mwao imo sheria Yake, basi, sheria ya Mungu ndiyo haki ya Mungu.

Jambo hili laweza kuthibitishwa tena kama ifuatavyo: "Kila lisilo la haki ni dhambi." 1 Yohana 5:17. "Kila mtu atendaye dhambi anavunja sheria ya Mungu, maana dhambi ni uvunjaji wa sheria." 1 Yohana 3:4, AJKK. Dhambi ni uvunjaji wa sheria ya Mungu, tena ni kila lisilo la haki; kwa hiyo dhambi na kila lisilo la haki ni mambo mawili yanayofanana. Lakini kama lile LISILO LA HAKI ni uvunjaji wa sheria ya Mungu, basi, haki lazima iwe ni ule utii kwa sheria ya Mungu. Ama, tuliweke azimio hili katika mfumo wa mahesabu:-

Lisilo la haki = dhambi. 1 Yohana 5:17.

Uvunjaji wa Sheria ya Mungu = dhambi. 1 Yohana 3:4, AJKK.

Kwa hiyo, kulingana na msimamo unaokubaliwa na wote wenye akili ni kwamba mambo mawili yakiwa sawa na jambo moja lile lile, basi, yanakuwa sawa kila moja kwa jingine, hivyo tunapata:-

Lisilo la haki = Uvunjaji wa Sheria ya Mungu

huo ni mlinganyo hasi (negative equation). Jambo lilo hilo, likiwekwa katika maneno yenye chanya (positive), yangukuwa hivi:-

Haki = Utii kwa Sheria ya Mungu.

Sasa, ni sheria ipi ambayo utii kwake ni haki na uvunjaji wake ni dhambi? Ni sheria ile isemayo, "Usitamani;" kwa maana mtume Paulo anatuambia ya kwamba ni sheria hiyo iliyomjulisha dhambi yake. Rum.7:7. Sheria ile ya Amri Kumi, basi, ndicho kipimo cha haki ya Mungu. Kwa kuwa sheria ya Mungu nayo ni haki, bila shaka hiyo ndiyo haki ya Mungu. Kwa kweli, hakuna haki nyingine yo yote.

Kwa kuwa sheria ndiyo haki ya Mungu ---- nakala ya tabia Yake ---- ni rahisi kuona kwamba kumcha Mungu na kushika amri Zake ndiyo impasayo mtu. Mhu.12:13. Hebu asiwepo mtu ye yote anayedhani kwamba wajibu wake utakuwa umewekewa mipaka ukifungwa kwa zile amri kumi tu, maana amri hizo ni "pana mno." "Torati [sheria] ni ya rohoni," nayo ina mambo mengi sana ndani yake kuliko yanavyoweza kutambulikana na msomaji wa viwi hivi tu. "Basi mwanadamu wa tabia ya asili hayapokei mambo ya Roho wa Mungu; maana kwake huyo ni upuzi, wala hawezi kuyafahamu, kwa kuwa yatambulikana kwa jinsi ya rohoni." 1 Kor.2:14. Upana mno wa sheria ya Mungu unaweza kufahamika tu na wale waliokwisha kutafakari juu yake kwa maombi. Mafungu machache tu ya Maandiko yatatosha kutuonyesha sisi jambo fulani juu ya upana wake.

Katika hotuba yake mlimani Kristo alisema: "Mmesikia watu wa kale walivyoambiwa, Usiue; na mtu akiua, itampasa hukumu. Bali mimi nawaambieni, Kila amwoneaye ndugu yake hasira, itampasa hukumu; na mtu akimfyolea ndugu yake, itampasa baraza; na mtu akimwapiza, itampasa jehanum ya moto." Mt.5:21,22. Na tena: "Mmesikia kwamba imenenwa, Usizini; lakini mimi nawaambia, Kila mtu atazamaye mwanamke kwa kumtamani, amekwisha kuzini naye moyoni mwake." Fungu la 27, 28.

Hii haina maana kwamba amri, "Usiue," na "Usizini," hazijakamilika, ama kwamba sasa Mungu anataka kiwango kikubwa zaidi cha uadilifu kutoka kwa watu wake walioitwa Wayahudi. Anataka kiwango kile kile katika vizazi vyote. Mwokozi alikuwa anazifafanua tu amri hizi, na kuonyesha hali yake kiroho. Kwa shutuma isiyotamkwa ya Mafarisayo, kwamba alikuwa haijali na kuihafifisha sheria hii ya maadili, Alijibu kwa kusema kwamba Yeye alikuja kwa kusudi la kuithibitisha sheria hiyo, na ya kwamba isingeweza kutanguliwa; kisha akawaeleza maana halisi ya sheria hiyo kwa njia ambayo iliwasadikisha kwamba wao ndio hawakujali wala kuitii. Aliwaonyesha kwamba hata kwa kutazama tu au kwa wazo tu uvunjaji wa sheria hiyo ungeweza kutokea, na kwamba kwa kweli inayatambua hata mawazo na makusudi ya moyo.

Katika suala hili, Kristo hakufunua ukweli mpya, bali aliwajulisha na kuwafunulia tu ule ule wa zamani. Sheria ilikuwa na maana ile ile wakati ule alipoitangaza pale Sinai na wakati alipoifafanua juu ya mlima ule kule Yudea. Wakati ule, kwa sauti yake iliyoitetemesha nchi, aliposema, "Usiue," alimaanisha, "Usitunze hasira moyoni; usiwe na wivu, wala ugomvi, wala kitu cho chote kinachofanana na kuua." Yote haya na zaidi yake yamo katika maneno yasemayo, "Usiue." Na jambo hilo lilifundishwa kwa maneno yaliyovuviwa ya Agano la Kale; kwa maana Sulemani alionyesha kwamba sheria inashughulika na mambo yasiyoonekana pamoja na yale yanayoonekana, hapo alipoandika hivi:-

"Hii ndiyo jumla ya maneno, yote yamekwisha sikiwa; Mche Mungu, nawe uzishike amri Zake, Maana kwa jumla ndiyo impasayo mtu. Kwa maana Mungu ataleta hukumuni kila kazi, pamoja na kila neno la siri, likiwa jema au likiwa baya. Mhu.12:13,14.

Hoja ni hii: Hukumu inapitishwa juu ya kila neno la siri; Sheria ya Mungu ndicho kipimo katika hukumu hii, ---- inakadiria sifa ya kila tendo, likiwa jema au likiwa baya; kwa hiyo, sheria ya Mungu hukataza uovu katika mawazo na katika matendo pia. Basi, jumla ya maneno yote ni kwamba amri za Mungu zina yote yampasayo mtu kufanya.

Chukua amri ya kwanza, "Usiwe na miungu mingine ila Mimi." Mtume anatumia sisi habari ya wengine ambao "mungu wao ni tumbo." Wafilipi 3:19. Walakini ulafi na ulevi ni kujiua mwenyewe; na kwa ajili hiyo tunaona ya kuwa amri ya kwanza inapitiliza kwenda hadi amri ya sita. Lakini haya si yote, kwa maana anatumia pia kuwa kutamani ni ibada ya sanamu. Kol. 3:5. Amri ya Kumi haiwezi kuvunja pasipo kuivunja ile ya kwanza na ya pili. Kwa maneno mengine, amri ya kumi ni sawa na ile ya kwanza; nasi tunaona ya kwamba Amri Kumi ni kama duara ambayo mzingo wake ni mkubwa sawasawa na ulimwengu wote, na ndani yake umo wajibu wa kimaadili kwa kila kiumbe. Kwa kifupi, ni kipimo cha haki ya Mungu, aishiye milele.

Mambo yakiwa hivyo, basi, usahihi wa usemi ule usemao kwamba "wale waitendao sheria watahesabiwa haki," ni dhahiri. KUHESABIA HAKI maana yake KUMFANYA MTU AWE NA HAKI, ama ni kumwonyesha mtu huyo kuwa ni mwenye haki. Sasa, basi, ni dhahiri kwamba utii mkamilifu kwa sheria iliyo kamilifu ungemfanya mtu huyo kuwa mwenye haki. Hili ndilo lilikuwa kusudi lake Mungu kwamba utii kama huo ungetolewa kwa sheria yake na viumbe vyake vyote; na kwa njia hii sheria ilikuwa imeamriwa ipate kutuletea uzima. Rum.7:10.

Lakini ili mtu aweze kupimwa kuwa ni "mtendaji wa sheria" ingekuwa lazima kwamba awe ameitunza sheria hiyo katika ukamilifu wake kwa kila dakika ya maisha yake yote. Kama alipungua kufikia kiwango hicho, basi, asingeweza kusemwa kuwa alitenda sheria hiyo. Asingeweza kuwa mtendaji wa sheria kama angekuwa ameitenda kwa sehemu tu. Kwa hiyo, ni jambo la kusikitisha sana kwamba katika taifa lote la kibinadamu hakuna waitendao sheria, kwa maana Wayahudi na Watu wa Mataifa wote wako "chini ya dhambi; kama ilivyoandikwa, ya kwamba, Hakuna mwenye haki hata mmoja. Hakuna afahamuye; Hakuna amtafutaye Mungu. Wote wamepotoka, wameoza wote pia; Hakuna mtenda mema, la! hata mmoja." Rum.3:9-12. Sheria inanena kwa wote walio katika mazingira yake; na katika ulimwengu wote hakuna hata mmoja awezaye kufunua kinywa chake ili kujinasua na shtaka la dhambi ambalo linaletwa juu yake. Kila kinywa kimefumbwa, na ulimwengu wote uko chini ya hukumu ya Mungu (fungu la 19), "kwa sababu wote wamefanya dhambi, na kupungukiwa na utukufu wa Mungu" (fungu la 23).

Basi, ijapokuwa wale "waitendao sheria watahesabiwa haki," ni dhahiri vile vile kwamba "hakuna mwenye mwili atakayehesabiwa haki mbele zake kwa matendo ya sheria; kwa maana kutambua dhambi huja kwa njia ya sheria." Fungu la 20. Sheria, ambayo ni "takatifu, na ya haki, na njema," haiwezi kumhesabia haki mwenye dhambi. Kwa maneno mengine, sheria ya haki haiwezi kumtangaza yule anayeivunja kuwa hana hatia. Sheria ile ambayo ingemhesabia haki mtu mwovu ingekuwa ni sheria potovu. Sheria haipaswi kushutumiwa kwa sababu haiwezi kuwahesabia haki wenye dhambi. Kinyume chake, inapaswa kusifiwa kwa sababu hiyo. Ukweli kwamba sheria haitaweza kuwatangaza wenye dhambi kuwa ni wenye haki, ---- kwamba haitaweza kusema kwamba watu wameishika wakati wao wameivunja, ---- huo peke yake ndio ushahidi wa kutosha kwamba ni njema. Watu humsifu na kumpigia makofi hakimu mnyofu wa kidunia, ambaye hawezi kupokea rushwa, na ambaye hatamtangaza mtu mwenye hatia kuwa hana hatia. Kwa kweli, wangepaswa kuisifu sheria ya Mungu, ambayo haitatoa ushuhuda wa uongo. Hiyo ndiyo ukamilifu wa haki, na kwa hiyo inalazimika kutangaza ukweli ule wa kusikitisha kwamba hakuna hata mmoja wa ukoo wa Adamu aliyetimiza matakwa yake.

Aidha, ukweli usemao kwamba kuitenda sheria ndiwo wajibu wa mwanadamu huonyesha kwamba anapopunguka katika jambo moja tu hawezi kamwe kulifidia. Matakwa ya kila amri ya

sheria hii ni mapana mno, ---- sheria yote ni ya kiroho mno, --- hata malaika angeweza tu kutoa sio zaidi ya utii wa kawaida. Naam, zaidi ya hayo, sheria ni haki ya Mungu, ---- nakala ya tabia yake, - --- na kwa kuwa tabia Yake haiwezi kuwa tofauti na vile ilivyo hasa, inafuata ya kwamba hata Mungu Mwenyewe hawezi kuwa mwema zaidi ya kipimo cha wema kinachodaiwa na sheria Yake. Hawezi kuwa mwema kuliko vile Alivyo, na sheria inamtangaza Yeye alivyo. Kuna tumaini gani, basi, kwa yule aliyeshindwa, hata kwa amri moja tu, kuweza kuongeza wema wa ziada kutosha kujaza kipimo hiki kikamilifu? Yule anayejaribu kufanya hivyo anajiwekea mbele yake kazi isiyowezekana ya kutaka kuwa bora kuliko vile Mungu anavyotaka, naam, hata kuwa bora kuliko Mungu Mwenyewe.

Lakini sio katika jambo moja tu ambalo wanadamu wameshindwa. Wamepungukiwa katika kila jambo. "Wote wamepotoka, wameoza wote pia; Hakuna mtenda mema, la! hata mmoja." Si hivyo tu, bali haiwezekani kwa mwanadamu aliyeanguka dhambini, pamoja na uwezo wake duni, kufanya hata tendo moja tu linalofikia kiwango kile cha ukamilifu. Azimio hili halihitaji ushahidi wa ziada kuliko kurudia usemi usemao ya kwamba sheria ndicho kipimo cha haki ya Mungu. Kusema kweli, hakuna watu walio na ufidhuli kama ule wa wale wanaodai kwamba tendo lo lote la maisha yao limekuwa ama lingeweza kuwa jema kama vile ambavyo angefanya Bwana Mwenyewe. Kila mmoja hana budi kusema pamoja na Mtunga Zaburi, "Sina wema ila utikao Kwako." Zab. 16:2.

Ukweli huu umo katika usemi wa moja kwa moja unaotoka katika Maandiko. Kristo, ambaye "hakuwa na haja ya mtu kushuhudia habari za mwanadamu; kwa maana Yeye Mwenyewe alijua yaliyomo ndani ya mwanadamu" (Yohana 2:25); alisema: "Kwa maana ndani ya mioyo ya watu hutoka mawazo mabaya, uasherati, wivi, uuaji, uzinzi, tamaa mbaya, ukorofi, hila, ufisadi, kijicho, matukano, kiburi, upumbavu. Haya yote yaliyo maovu yatoka ndani, nayo yamtia mtu unajisi." Marko 7:21-23. Kwa maneno mengine, ni vyepesi kufanya mabaya kuliko kufanya mema, na mambo yale afanyayo mwanadamu kwa kawaida ni maovu. Uovu unakaa ndani, nao umekuwa sehemu ya mtu huyo. Basi, mtume asema: "Kwa kuwa ile nia ya mwili ni uadui juu ya Mungu, kwa maana haitii sheria ya Mungu, wala haiwezi kuitii. Wale waufuatao mwili hawawezi kumpendeza Mungu." Rum.8:7,8. Na tena asema: "Kwa sababu mwili hutamani ukishindana na Roho, na Roho kushindana na mwili; kwa maana hizi zimepingana hata hamwezi kufanya mnayotaka." Gal.5:17. Kwa kuwa uovu ni sehemu halisi ya asili ya mwanadamu, umerithiwa na kila mtu kutoka kwenye msururu mrefu wa mababu wenye dhambi, basi, ni dhahiri kabisa kwamba haki yo yote inayotoka ndani yake itakuwa tu kama "nguo iliyotiwa unajisi" (Isa.64:6), ukilinganisha na lile vazi takatifu lisilokuwa na waa la haki ya Mungu.

Kutokuwezekana huku kwa matendo mema kutoka ndani ya moyo wenye dhambi kunaielezwa kwa mfano na Mwokozi kwa mkazo huu: "Kwa kuwa kila mti hutambulikana kwa matunda yake; maana, katika miiba hawachumi tini, wala katika michongoma hawachumi zabibu. Mtu mwema katika hazina njema ya moyo wake hutoa yaliyo mema, na mtu mwovu katika hazina mbovu ya moyo wake hutoa yaliyo maovu; kwa kuwa mtu, kinywa chake hunena yale yaujazayo moyo wake." Luka 6:44,45. Hii ni kusema kwamba, mtu hawezi kufanya mema mpaka kwanza awe mwema.. Kwa ajili hiyo, matendo yale yaliyofanywa na mtu mwenye dhambi hayana matokeo yo yote katika kumfanya awe mwenye haki, ni maovu tu, na hivyo yanaongezwa juu ya uovu wake wote. Ni uovu tu unaoweza kutoka ndani ya moyo mwovu, na maovu yaliyozidishwa hayawezi kufanya tendo jema hata moja; kwa hiyo ni bure kabisa kwa mtu mwovu kufikiri kuwa anaweza

kuwa mwenye haki kwa juhudi zake mwenyewe. Ni lazima kwanza afanywe kuwa mwenye haki kabla hajaweza kuanza kufanya mema yanayotakiwa kutoka kwake, ambayo yeye anataka kufanya.

Shauri hili sasa linasimama hivi: 1. Sheria ya Mungu ni haki kamilifu; na utii kamili kwayo unatakiwa kwa kila mmoja atakayeingia katika ufalme wa mbinguni. 2. Walakini sheria haina tone hata moja la haki ya kungawia mtu ye yote, kwa maana wote ni wenye dhambi, nao hawawezi kuyatimiza matakwa yake. Haidhuru ni kwa bidii kiasi gani au kwa nguvu kiasi gani mtu anafanya kazi, hakuna lo lote awezalo kulifanya litakalotimiza kipimo hicho kamili kinachodaiwa na sheria. Kiko juu mno kwake kuweza kukifikia; hawezi kupata haki kwa njia ya Sheria. "Kwa sababu hakuna mwenye mwili atakayehesabiwa haki [atakatayefanywa kuwa mwenye haki] mbele zake kwa matendo ya sheria." Ni hali ya kusikitisha jinsi gani! Yatupasa kuwa na haki ya sheria ama sivyo hatuwezi kuingia mbinguni, walakini sheria hiyo haina haki ya kugawa hata kwa mmoja wetu. Haitakubali kutugawia chembe ndogo mno ya utakatifu ambao pasipo huo hakuna mtu atakayemwona Bwana, hata kama sisi tutafanya juhudi zetu kwa ushupavu na nguvu.

Ni nani, basi, awezaye kuokoka? Je, yawezekana kuwa na kitu kama hicho cha kuwako mtu mwenye haki? ---- Ndio, kwa sababu Biblia mara kwa mara inazungumza juu ya watu kama hao. Inazungumza juu ya Lutu kuwa "mtu huyu mwenye haki;" pia inasema, "Waambieni wenye haki ya kuwa watakuwa heri, kwa maana watakula matunda ya matendo yao" (Isa.3:10), hivyo ni kuonyesha kwamba kutakuwako na watu wenye haki watakaopokea zawadi; pia inatangaza kwa wazi kwamba litakuwako taifa lenye haki mwishoni, inasema: "Siku ile wimbo huu utaimbwa katika nchi ya Yuda; Sisi tunao mji ulio na nguvu; Ataamuru wokovu kuwa kuta na maboma. Wakeni wazi malango yake, Taifa lenye haki, lishikalo kweli, liingie." Isa. 26:1,2. Daudi asema, "Na sheria yako ni kweli." Zab.119:142. Hiyo [sheria] siyo kweli tu, bali ni jumla ya kweli yote; basi, inafuata ya kwamba taifa lile lishikalo kweli litakuwa ni taifa lile lishikalo sheria ya Mungu. Hao watakuwa ni watendaji wa mapenzi Yake, nao wataingia katika ufalme ule wa mbinguni. Mt.7:21.

BWANA NI HAKI YETU

Kwa hiyo, swali ni hili, Kwa jinsi gani inaweza kupatikana haki ile ambayo ni ya muhimu ili mtu aweze kuingia katika mji ule? Kujibu swali hili ndiyo kazi kuu ya Injili. Hebu kwanza tupate fundisho lenye kielelezo juu ya kuhesabiwa haki, au kupewa haki. Ukweli huu unaweza kutusaidia kuielewa vizuri nadharia hii. Mfano huo umetolewa katika Luka 18:9-14, kwa maneno haya:-

"Akawaambia mfano huu watu waliojikina ya kuwa wao ni wenye haki, wakiwadharau wengine wote. Watu wawili walipanda kwenda hekaluni kusali, mmoja Farisayo, wa pili mtoza ushuru. Yule Farisayo akasimama akiomba hivi moyoni mwake; Ee Mungu, nakushukuru kwa kuwa mimi si kama watu wengine, wanyang'anyi, wadhalimu, wazinzi, wala kama huyu mtoza ushuru. Mimi nafunga mara mbili kwa juma; hutoa zaka katika mapato yangu yote. Lakini yule mtoza ushuru alisimama mbali, wala hakuthubutu hata kuinua macho yake mbinguni, bali alijipiga-piga kifua akisema, Ee Mungu, uniwie radhi mimi mwenye dhambi. Nawaambia, huyu alishuka kwenda nyumbani kwake amehesabiwa haki kuliko yule; kwa maana kila ajikwezaye atadhiliwa, naye ajidhiliye atakwezwa."

Kielelezo hiki kilitolewa kutuonyesha sisi jinsi gani hatuwezi au tunaweza kupata haki. Mafarisayo hawajatoweka kabisa; kuna wengi siku hizi wanaotegemea kuipata haki kwa matendo yao mema. Wanajiamini wenyewe kwamba wao ni wenye haki. Hawajisifu kwa wazi siku zote juu ya wema wao huo, bali huonyesha kwa njia zingine ya kwamba wanategemea haki yao wenyewe. Labda roho ile ya Farisayo ---- roho ambayo ingesimulia kwa Mungu matendo mema ya mtu mwenyewe kama sababu ya kupewa upendeleo ---- mara kwa mara hupatikana sana na mahali po pote miongoni mwa wale wanaojiita Wakristo ambao hujisikia wameshushwa chini sana kwa ajili ya dhambi zao. Wanajua kwamba wametenda dhambi, nao wanajisikia kuhukumiwa moyoni kuwa wanayo hatia. Wanaomboleza juu ya hali yao ya dhambi, na kujutia udhaifu wao. Ushuhuda wao haupandi juu ya usawa huo. Mara nyingi wanajizuia kwa aibu nyingi sana wasiseme kitu cho chote katika mkutano wa kutoa ushuhuda, na mara nyingi hawathubutu kumkaribia Mungu kwa maombi. Baada ya kutenda dhambi kwa kiwango kikubwa kuliko kawaida, wanajitenga na maombi kwa muda fulani, mpaka imepita ile hali ya kujisikia vibaya kwa kushindwa kwao, ama mpaka wanapofikiri kwamba wamefidia kwa kuwa na tabia maalum njema. Hii ni ishara ya nini? ---- Ya roho ile ya Kifarisayo ambayo ingeweza kutamba kwa ajili ya haki yake yenyewe mbele za Mungu; ambayo haiwezi kuja mbele Zake mpaka kwanza ijitegemeze kwa mkongojo wa uongo wa wema wake unaodhaniwa tu. Wanataka waweze kumwambia Bwana, "Tazama jinsi nilivyoweza kuwa mwema kwa siku chache zilizopita; hakika utanikubali mimi sasa."

Lakini matokeo yake ni nini? ---- Mtu yule aliyeitegemea haki yake mwenyewe hakuwa nayo, ambapo mtu yule aliyeomba kwa majuto yatokayo moyoni kwa ajili ya dhambi zake, akisema, "Ee Mungu, uniwie radhi mimi mwenye dhambi," alishuka kwenda nyumbani kwake akiwa mtu mwenye haki. Kristo anasema kwamba alikwenda akiwa AMEHESABIWA HAKI, yaani, amefanywa kuwa mwenye haki.

Zingatia kwamba yule mtoza ushuru alifanya jambo fulani la ziada kuliko kujililia tu uovu wake; aliomba rehema. Rehema ni nini? ---- Ni upendeleo ambao mtu hastahili kupewa. Ni moyo ule wa kumtendea mtu vizuri zaidi kuliko vile anavyostahili. Sasa lile Neno lenye Pumzi ya Mungu linasema hivi juu ya Mungu: "Maana mbingu zilivyo inuka juu ya nchi, kadiri ile ile rehema Zake ni kuu kwa wamchao." Zab.103:11. Yaani, kile kipimo ambacho Mungu anatumia anapotutendea sisi vizuri zaidi kuliko vile tunavyostahili tunapokuja kwake kwa unyenyekevu, ni sawa na umbali uliopo kati ya nchi na mbingu ya juu mno. Ni kwa jinsi gani Anatumtendea sisi vizuri kuliko vile tunavyostahili? ---- Kwa kuziondoa dhambi zetu mbali nasi; kwa maana fungu linalofuata linasema: "Kama mashariki ilivyo mbali na magharibi, Ndivyo Alivyoweka dhambi zetu mbali nasi." Maneno ya mwanafunzi aliyependwa sana yanakubaliana na maneno hayo: "Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki hata atuondolee dhambi zetu, na kutusafisha na udhalimu wote." 1 Yohana 1:9.

Kwa maelezo zaidi juu ya rehema yake Mungu, na jinsi inavyodhihirishwa, soma Mika 7:18,19: "Ni nani aliye Mungu kama Wewe, mwenye kusamehe uovu, na kuliachilia kosa la watu wa urithi wake waliosalia? hashiki hasira yake milele, kwa maana Yeye hufurahia rehema. Atarejea na kutuhurumia; Atayakanyaga maovu yetu; Nawe utazitupa dhambi zao zote katika vilindi vya bahari." Hebu sasa na tusome usemi wa moja kwa moja kutoka katika Maandiko juu ya jinsi haki hii inavyotolewa.

Mtume Paulo, baada ya kuthibitisha kwamba wote wamefanya dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu kiasi kwamba hakuna mwenye mwili atakayehesabiwa haki mbele zake kwa matendo ya sheria, anaendelea kusema kwamba tuna"hesabiwa haki [tunafanywa kuwa wenye haki] bure kwa neema Yake, kwa njia ya ukombozi ulio katika Kristo Yesu, ambaye Mungu amekwisha kumweka awe upatanisho kwa njia ya imani katika damu Yake, ili aonyeshe haki yake, kwa sababu ya kuziachilia katika ustahimili wa Mungu dhambi zote zilizotangulia kufanywa; apate kuonyesha haki yake wakati huu, ili awe Mwenye haki na Mwenye kumhesabia haki yeye amwaminiye Yesu." Rum.3:24-26.

"Kufanywa kuwa wenye haki bure." Ingekuwaje vinginevyo? Kwa kuwa juhudi zilizo bora sana za mtu mwenye dhambi hazina matunda hata kidogo kuweza kuleta haki, basi, ni wazi kwamba njia pekee ambayo kwayo inaweza kuja kwake ni kama kipawa. Kwamba haki ni kipawa inaelezwa kwa wazi na Paulo katika Warumi 5:17: "Kwa maana ikiwa kwa kukosa mtu mmoja mauti ilitawala kwa sababu ya yule mmoja, zaidi sana wao wapokeao wingi wa neema, na kile kipawa cha haki, watatawala katika uzima kwa yule mmoja, Yesu Kristo." Ni kwa sababu haki ni kipawa kwamba nao uzima wa milele, ambao ni kipawa cha haki, ni kipawa cha Mungu kwa njia ya Yesu Kristo Bwana wetu.

Kristo amewekwa mbele yetu na Mungu kama ndiye ambaye kupitia kwake msamaha wa dhambi unaweza kupatikana; na msamaha huu umejengwa tu katika tangazo la haki Yake (ambayo ndiyo haki yake Mungu) kuwa ndiyo ondoleo la dhambi. Mungu "kwa kuwa ni mwingi wa rehema" (Efe.2:4), na ambaye hufurahia rehema, anaweka haki Yake Mwenyewe juu ya mwenye dhambi anayemwamini Yesu, kama Aliye badala yake kwa ajili ya dhambi zake. Hakika, huko ni kubadilishana kwenye manufaa kwa mwenye dhambi, wala sio hasara kwa Mungu, kwa kuwa kwake Yeye utakatifu Wake hauna kikomo, wala akiba yake haiwezi kupungua kamwe.

Maandiko ambayo tumekuwa tukiyatafakari sasa hivi (Rum.3:24-26) ni usemi mwingine tu wa mafungu 21, 22, kufuatia tangazo kwamba hakuna mwenye mwili atakayefanywa kuwa mwenye haki kwa matendo ya sheria. Mtume anaongeza kusema: "Lakini sasa, haki ya Mungu imedhihirika pasipo sheria; inashuhudiwa na torati na manabii; ni haki ya Mungu iliyo kwa njia ya imani katika Yesu Kristo kwa wote waaminio," Mungu anaweka haki yake juu ya muumini. Anamfunika nayo, hata dhambi yake haionekani tena. Ndipo huyo aliyesamehewa awezapo kushangilia pamoja na nabii:-

"Nitafurahi sana katika BWANA, nafsi yangu itashangilia katika Mungu wangu; maana amenivika mavazi ya wokovu, amenifunika vazi la haki, kama bwana arusi ajipambavyo kwa kilemba cha maua, na kama bibi arusi ajipambavyo kwa vyombo vya dhahabu." Isa.61:10.

Lakini ni vipi ilivyo "haki ya Mungu pasipo sheria"? Hiyo inakubalianaje na usemi usemao kwamba sheria ndiyo haki ya Mungu; na ya kwamba nje ya matakwa yake hakuna haki? Hapa hakuna kupingana. Sheria haipuzwi kwa njia hii. Angalia kwa makini: Ni nani aliyetoa sheria? - --- Kristo. Aliitangazaje? ---- "Kama Mmoja aliye na mamlaka," kama vile Mungu. Sheria ilitoka Kwake kama ilivyotoka kwa Baba, nayo ni tangazo tu la haki ya tabia Yake. Kwa hiyo, haki inayopatikana kwa imani katika Yesu Kristo ni ile ile iliyofupishwa katika sheria; na jambo hilo linathibitishwa zaidi kwa ukweli kwamba "inashuhudiwa na torati [sheria]."

Hebu msomaji ajaribu kupiga picha ya mandhari hii. Hapa inasimama sheria ambayo ni shahidi aliye tayari kabisa kutoa ushahidi wake dhidi ya mwenye dhambi. Haibadiliki, wala haitamwita mwenye dhambi kuwa ni mwenye haki. Mwenye dhambi huyu aliyethibitishiwa hatia yake anajaribu tena na tena kupata haki kutoka kwa sheria hiyo, lakini inapinga juhudi zake zote za kuikaribia. Haiwezi kuhongwa kwa kiasi cho chote kile cha adhabu ya kumfanya atubu [penance] au kwa matendo yanayokubalika kuwa ni mema. Lakini hapa anasimama Kristo, "amejaa neema" pamoja na kweli, naye anamwita mwenye dhambi kwake. Hatimaye mwenye dhambi huyu, akiwa amechoka sana kwa juhudi yake ya bure ya kupata haki kutoka kwa ile sheria, anasikiliza sauti ya Yesu, na kukimbilia katika mikono yake iliyonyoshwa kuelekea kwake. Akijificha ndani ya Kristo, anafunikwa na haki Yake; na sasa, tazama! Kwa njia ya imani katika Kristo amejipatia kile alichokuwa amejitahidi bure kukipata. Anayo haki ambayo sheria inaitaka, nayo ni kitu halisi, kwa sababu kimepatikana kutoka kwa yule aliye Chimbuko la Haki; kutoka mahali pale pale ilipotoka sheria. Na sheria nayo inashuhudia uhalali wa haki yake. Inasema kwamba kwa kadiri mtu huyo anavyokuwa nayo, basi, itakwenda mahakamani na kumtetea dhidi ya washtaki wake wote. Itashuhudia ukweli kwamba yeye ni mtu mwenye haki. Pamoja na kuwa na haki ile ipatikanayo "kwa imani iliyo katika Kristo, haki ile itokayo kwa Mungu" (Wafilipi 3:9), Paulo alikuwa na hakika kwamba atasimama imara katika siku ile ya kuja Kristo.

Hakuna sababu yo yote katika tendo hilo ya kulitoa makosa. Mungu ni mwenye haki, na Mwenye kumhesabia haki yeye amwaminiye Yesu. Ndani ya Yesu unakaa utimilifu wote wa Mungu; Yeye yu sawa na Baba Yake katika kila tabia. Kwa sababu hiyo, ukombozi uliomo ndani yake ---- uwezo ule wa kumnunua tena mwanadamu aliyepotea ---- ni wa milele. Uasi wa mwanadamu ni kinyume na Mwana kama ulivyo kinyume na Baba, maana hao wawili ni umoja. Kwa hiyo, Kristo "alipojitoa mwenyewe kwa ajili ya dhambi zetu, "alikuwa ni Mfalme akiteseka kwa maasi ya raia zake" ---- Yule alijejeruhiwa akipita na kuliachilia kosa la mkosaji. Hakuna ye yote mwenye mashaka atakayekana kwamba mtu ye yote anayo haki na upendeleo wa kusamehe kosa lo lote alilotendewa; basi, kwa nini kubishana bila kuwa na sababu za kutosha Mungu anapotumia haki iyo hiyo? Hapana shaka lo lote kwamba kama Akitaka kusamehe madhara Aliyotendewa Mwenyewe, anayo haki kufanya hivyo; na zaidi sana kwa kuwa anaithibitisha haki ya sheria Yake kamilifu kwa kuchukua katika nafsi Yake Mwenyewe adhabu ile aliyostahili yule mwenye dhambi. "Lakini yule asiyekuwa na hatia aliteseka kwa ajili ya wenye hatia." Ni kweli; ila yule Mteswa Asiyekuwa na hatia "alijitoa Mwenyewe" kwa hiari, ili apate kufanya haki kwa Serikali Yake kwa kufanya kile ambacho upendo wake ulimsukuma kufanya, yaani, kuyaachilia madhara aliyotendewa Mwenyewe kama Mtawala wa Ulimwengu wote.

Sasa soma maneno ya Mungu Mwenyewe kulihusu Jina lake Mwenyewe ---- maneno yaliyotolewa wakati wa tukio baya mno la dharau iliyopata kuonyeshwa Kwake:-

"BWANA akashuka ndani ya lile wingu, akasimama pamoja naye huko, akalitangaza jina la BWANA. BWANA akapita mbele yake, akatangaza, BWANA, BWANA, Mungu mwingi wa huruma, mwenye fadhili, si mwepesi wa hasira, mwingi wa rehema na kweli, mwenye kuwaonea huruma watu elfu elfu,

mwenye kusamehe uovu na makosa na dhambi; wala si mwenye kumhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe; mwenye kuwapatiliza watoto uovu wa baba zao, na wana wa wana wao pia, hata kizazi cha tatu na cha nne." Kut.34:5-7.

Hili ndilo Jina lake Mungu; ni katika tabia Yake anamojidhihirisha Mwenyewe kwa mwanadamu; Yeye ndiye nuru anayotaka watu waiangalie. Lakini inakuwaje kwa lile tangazo lake lisemalo kwamba "Wala si mwenye kumhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe?" Hilo linakubaliana kabisa na tabia yake ya kutokuwa mwepesi wa hasira, kuwa mwingi wa rehema na kweli, na kule kuachilia kwake makosa ya watu Wake. Ni kweli kwamba Mungu hatamhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe; asingeweza kufanya hivyo na bado awe Mungu mwenye haki. Lakini anafanya jambo fulani ambalo ni bora zaidi: "ANAIONDOA HATIA, ili yule ambaye hapo kwanza alikuwa na hatia asihitaji tena kuondolewa hatia hiyo, ---- anahesabiwa haki, na kuhesabiwa kana kwamba hajapata kutenda dhambi kamwe.

Hebu asiwepo mtu ye yote anayebisha juu ya maneno haya "kuvikwa haki," kana kwamba jambo hilo ni unafiki. Wengine, waliopungukiwa na shukrani kwa thamani ya kipawa hiki cha haki, wamesema kwamba wao hawakutaka haki "ya kuvikwa", bali kwamba walitaka haki ile inayotokana tu na maisha yao, hivyo wanaikashifu haki ya Mungu, lambayo ni kwa njia ya imani katika Yesu Kristo KWA wote na JUU YA wote waaminio. tunaliafiki wazo lao kwa upande ule tu unaopinga unafiki, lyaani, ule mfano wa utauwa unaokana nguvu Zake; lakini tungependa msomaji azingatie wazo hili akilini mwake: Inaleta tofauti kubwa sana kuhusu nani anayehusika KUTUVIKA HAKI hiyo. Kama ni sisi tunaajaribu kujivika wenyewe, basi, hatupati kabisa kitu cho chote juu yetu, ila nguo iliyotiwa unajisi tu, haidhuru ionekane nzuri kiasi gani kwetu; bali Kristo anapotuvika sisi nayo, hapo haipaswi kudharauliwa wala kukataliwa. Zingatia maneno ya Isaya: "Amenifunika vazi la haki." Haki ile anayotufunika Kristo ndiyo inayokubalika na Mungu; na iwapo Mungu ameridhika nayo, bila shaka wanadamu wasingejaribu kupata kitu kingine cho chote kizuri zaidi.

Lakini, basi, tutauendeleza mfano huu kwa hatua moja zaidi, na jambo hili litaliondolea suala hili utata wote. Zekaria 3:1-5 anatoa suluhisho; mafungu hayo yanasomeka hivi:

"Kisha akanionyesha Yoshua, kuhani mkuu, amesimama mbele ya malaika wa BWANA, na Shetani amesimama mkono wake wa kuume ili kushindana naye. BWANA akamwambia Shetani, BWANA na akukemee, Ewe Shetani; naam, BWANA, aliyechagua Yerusalemu, na akukemee; je! hiki si kinga kilichotolewa motoni? Basi, Yoshua alikuwa amevaa nguo chafu sana, naye alikuwa akisimama mbele ya malaika. Naye huyo akajibu, akawaambia wale waliosimama mbele yake, akisema, Mvueni nguo hizi zenye uchafu. Kisha akamwambia yeye, Tazama, nimekuondolea uovu wako, nami nitakuvika mavazi ya thamani nyingi. Nikasema, Na wampige kilemba kizuri kichwani pake, wakamvika mavazi; naye malaika wa BWANA akasimama karibu."

Angalia katika kisa hicho juu kwamba kitendo cha kumvua nguo zile zenye uchafu ni kitendo kile kile cha kuondoa uovu wa mtu huyo. Basi, tunaona kwamba Kristo anapotufunika na vazi la haki Yake, hatuviki joho la kufunika dhambi yetu, bali kwanza anaiondolea mbali dhambi hiyo. Jambo hilo linaonyesha kwamba msamaha wa dhambi ni zaidi ya mfano, ni zaidi ya kuandika tu katika vitabu vya kumbukumbu mbinguni kuwa dhambi hiyo imefutwa. Msamaha wa dhambi ni kitendo halisi; ni kitu kinachoonekana wazi, ni kitu kinachomwathiri kabisa mtu. Huo [msamaha]

unamwondolea kabisa hatia; na kama ameondolewa hatia yake, basi, amehesabiwa haki, amefanywa kuwa mwenye haki, hapana budi atakuwa amepitia badiliko kubwa sana. Naam, yeye ni mtu mwingine. Kwa maana aliipata haki hii kwa ondoleo la dhambi zake katika Kristo. Ilipatikana tu kwa kumvaa Kristo. Walakini, "Hata imekuwa, mtu akiwa ndani ya Kristo amekuwa kiumbe kipya." 2 Kor.5:17. Basi, msamaha huo ulio kamili, utolewao bure, ndani yake unakuwa na badiliko lile la ajabu na la kimiujiza litwalo kuzaliwa upya; maana mtu hawezi kuwa kiumbe kipya isipokuwa kwa kuzaliwa upya. Hii ni sawasawa na kuwa na moyo mpya, ama moyo safi.

Moyo mpya ni moyo ule unaoipenda haki na kuichukia dhambi. Ni moyo ulio tayari kuongozwa katika njia za haki. Ni moyo kama huo ambao Bwana alitamani Israeli wawe nao aliposema, "Laiti wangekuwa na moyo kama huu ndani yao siku zote, wa kunicha, na kushika amri zangu zote siku zote, wapate kufanikiwa wao na watoto wao milele!" Kum.5:29. Kwa kifupi, ni moyo ule usiopenda dhambi na uliowekwa huru kutokana na hatia ya dhambi. Lakini ni kitu gani hasa kinachomfanya mtu atamani kwa dhati msamaha wa dhambi zake? ---- Ni ile chuki yake tu kwa dhambi hizo, na tamaa yake kwa ile haki, chuki na tamaa vyote viwili vikiwa vimechochewa na Roho Mtakatifu.

Roho hushindana na wanadamu wote. Anakuja kama Mmoja alaumuye dhambi; sauti yake ya karipio inapojaliwa, basi, mara moja anaanza kazi yake kama Mfariji. Moyu ule ule wenye kunyenyekea na kujitoa unaomwongoza mtu huyo kulipokea karipio la Roho, pia utamwongoza kuyafuata mafundisho ya Roho, na ndipo hapo Paulo husema kwamba "Kwa kuwa wote wanaoongozwa na Roho wa Mungu, hao ndio wana wa Mungu." Rum.8:14.

Tena, ni kitu gani hasa kinacholeta kuhesabiwa haki, au msamaha wa dhambi? Ni ile imani, kwa maana Paulo asema: "Basi tukiisha kuhesabiwa haki itokayo katika imani, na tuwe na amani kwa Mungu, kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo." Rum.5:1. Haki ya Mungu inatolewa kwa na kuwekwa juu ya kila mmoja aminiye. Rum.3:22. Lakini zoezi lili hili la imani ndilo linalomfanya mtu kuwa mwana wa Mungu; maana, asema tena mtume Paulo "kwa kuwa ninyi nyote mmekuwa wana wa Mungu kwa njia ya imani katika Kristo Yesu." Gal.3:26.

Ukweli kwamba kila mmoja ambaye dhambi zake zimesamehewa papo hapo anakuwa mwana wa Mungu, huonekana katika Waraka wa Paulo kwa Tito. Kwanza anaonyesha hali ya uovu ambayo tulikuwa nayo zamani, kisha asema (Tito 3:4-7):-

"Lakini wema wake Mwokozi wetu Mungu, na upendo wake kwa wanadamu, ulipofunuliwa, alituokoa; si kwa sababu ya matendo ya haki tuliyoyatenda sisi; bali kwa rehema yake, kwa kuoshwa kwa kuzaliwa kwa pili na kufanywa upya na Roho Mtakatifu; ambaye alitumwagia kwa wingi, kwa njia ya Yesu Kristo Mwokozi wetu; ili tukihesabiwa haki kwa neema yake, tupate kufanywa warithi wa uzima wa milele, kama lilivyo tumaini letu."

Zingatia ya kwamba ni kwa kuhesabiwa haki kwa neema yake sisi tunafanywa warithi. Tumekwisha kujifunza tayari kutoka kwa Warumi 3:24,25 kwamba kuhesabiwa haki huku kwa neema yake ni kwa njia ya imani yetu katika Kristo; lakini Wagalatia 3:26 hutuambia kuwa imani hii katika Kristo Yesu ndiyo inayotufanya sisi kuwa wana wa Mungu; basi, tunajua ya kwamba ye yote ambaye amehesabiwa haki kwa neema ya Mungu, ---- amesamehewa, ---- ni mwana na warithi wa Mungu.

Hii huonyesha kwamba hakuna sababu kwa wazo lisemalo kwamba sharti mtu apitie kipindi fulani cha majaribio, naye afikie kiwango fulani cha utakatifu kabla Mungu hajamkubali kama mwana wake. Anatakubali jinsi tulivyo. Si kwa ajili ya wema wetu kwamba anatupenda sisi, bali ni kwa sababu ya hitaji letu. Anatumpea, si kwa ajili ya kitu kingine cho chote alichokiona ndani yetu, bali kwa ajili Yake Mwenyewe, na kwa kile ajuacho kwamba uweza wake wa Ungu unaweza kutufanyia sisi. Ni wakati ule tu tunapoutambua ukuu wake wa ajabu na utakatifu wake Mungu, pamoja na ukweli kwamba anakuja kwetu tukiwa katika hali yetu ya dhambi na ya kuaibisha, ili apate kutuingiza katika familia Yake, hapo ndipo tunapoweza kuthamini nguvu ya maneno ya mshangao ya mtume, "Tazameni, ni pendo la namna gani alilotupa Baba, kwamba tuitwe wana wa Mungu." 1 Yohana 3:1. Kila mmoja aliyepewa heshima hii, atajitakasa mwenyewe, kama Yeye alivyo mtakatifu.

Mungu hatuiti sisi wana wake kwa sababu sisi tu wema, bali ili atufanye sisi kuwa wema. Asema Paulo: "Lakini Mungu, kwa kuwa ni mwingi wa rehema, kwa mapenzi Yake makuu aliyotupenda; hata wakati ule tulipokuwa wafu kwa sababu ya makosa yetu; alituhisha [alitufanya sisi kuwa hai] pamoja naye, akatuketisha pamoja naye katika ulimwengu wa roho, katika Kristo Yesu; ili katika zamani zinazokuja audhihirishe wingi wa neema yake upitao kiasi kwa wema wake kwetu sisi katika Kristo Yesu." Efe.2:4-7. Kisha anaongeza, na kusema, "Kwa maana mmeokolewa kwa neema, kwa njia ya imani; ambayo hiyo haikutokana na nafsi zenu, ni kipawa cha Mungu; wala si kwa matendo, mtu awaye yote asije akajisifu. Maana tu kazi yake, tuliumbwa katika Kristo Yesu, tutende matendo mema, ambayo tokea awali Mungu aliyatengeneza ili tuenende nayo." Fungu la 8-10. Kifungu hiki kinaonyesha kwamba Mungu alitupenda sisi tulipokuwa wafu kwa sababu ya dhambi zetu; Yeye Anatupa sisi Roho Wake ili kutufanya tuwe hai katika Kristo, na Roho yule yule anatupiga chapa na kutuingiza katika familia ya Mungu; na hivyo anatuchagua sisi, kama viumbe vipya katika Kristo, ili tupate kufanya matendo mema ambayo Mungu ameyatengeneza.

KUKUBALIKA NA MUNGU

Watu wengi husita-sita kuanza kumtumikia Bwana, kwasababu wanaogopa kwamba Mungu hatawakubali; na maelfu ya wale waliokwisha kuwa wafuasi wake Kristo kwa miaka mingi bado wanayo mashaka juu ya kukubalika kwao na Mungu. Kwa faida ya watu kama hao naandika, nami nisingependa kuwachanganya mawazo yao kwa kukisia, lakini nitajitahidi kuwapa ahadi za neno la Mungu zinazoeleweka.

"Hivi Bwana atanipokea mimi?" Najibu kwa kuuliza swali jingine: Je, hivi mtu atakipokea kile ambacho amekinunua? Ukienda dukani na kufanya ununuzi, je! utaweza kuzipokea bidhaa zile wanazokukabidhi? Bila shaka, utafanya hivyo; hakuna nafasi ya swali juu ya hilo. Ule ukweli kwamba ulizinunua bidhaa hizo, na kutoa fedha zako kuzilipia, huo ni ushahidi wa kutosha, sio tu kwamba wewe UNAZITAKA, bali kwamba UNAYO HAMU ya kuzipokea. Kama usingezitaka, usingezinunua. Zaidi ya hayo, kwa kadiri ulivyozilipia fedha nyingi, ndivyo kadiri ulivyo na hamu nyingi kuzipokea. Kama bei uliyolipa ilikuwa kubwa, nawe karibu ulijitoa mhanga maisha yako ili kukipata kitu hicho, basi, hapana swali ila ni kwamba utakipokea kile

ulichokinunua mara tu utakapokabidhiwa. Wasiwasi wako mkubwa ni kwamba isije ikawa wakashindwa kukukabidhi kitu hicho.

Sasa basi, hebu na tukitumie kielelezo hiki rahisi na cha kawaida kuhusu shauri la mwenye dhambi anayemjia Kristo. Kwanza kabisa, Yeye ametununua sisi. "Au hamjui ya kuwa mwili wenu ni hekalu la Roho Mtakatifu aliye ndani yenu, mliyepewa na Mungu? Wala ninyi si mali yenu wenyewe; maana mlinunuliwa kwa thamani." 1 Kor.6:19,20.

Thamani iliyolipwa kwa ajili yetu sisi ilikuwa ni damu Yake Mwenyewe ---- uhai wake. Paulo aliwaambia wazee wale wa Efeso: "Jitunzeni nafsi zenu, na lile kundi lote nalo, ambalo Roho Mtakatifu amewaweka ninyi kuwa waangalizi ndani yake, mpate kulilisha kanisa lake Mungu, alilolinunua kwa damu Yake Mwenyewe." Mdo.20:28. "Nanyi mfahamu kwamba mlikombolewa si kwa vitu viharibikavyo, kwa fedha au dhahabu; mpate kutoka katika mwenendo wenu usiofaa mlioupokea kwa baba zenu; bali kwa damu ya thamani, kama ya Mwana-Kondoo asiye na ila, asiye na waa, yaani, ya Kristo." 1 Petro 1:18,19. Yeye "alijitoa nafsi yake kwa ajili ya dhambi zetu, ili atuokoe na dunia hii mbovu iliyopo sasa, kama alivyopenda Mungu, Baba yetu." Gal.1:4.

Hakuwanunua watu wa tabaka fulani, bali ulimwengu mzima wa wenye dhambi. "Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ULIMWENGU, hata akamtoa Mwanawe pekee." Yohana 3:16. Yesu alisema, "Na chakula nita

kachotoa mimi ni mwili wangu, kwa ajili ya uzima wa ulimwengu." Yohana 6:51. "Kwa maana hapo tulipokuwa hatuna nguvu, wakati ulipotimia, Kristo alikufa kwa ajili ya waovu." "Bali Mungu aonyesha pendo lake Yeye Mwenyewe kwetu sisi, kwa kuwa Kristo alikufa kwa ajili yetu, tulipokuwa tungali wenye dhambi." Rum. 5:6,8.

Thamani iliyolipwa ilipita upeo, kwa hiyo tunajua kwamba alikitamani sana kile alichokinunua. Alinua kwa moyo wake wote kukipata. Angalia Wafilipi 2:6-8; Ebr.12:2; Isa.53:11.

"Lakini mimi sifai kitu." Hii ina maana kwamba wewe unajiona hustahili kununuliwa kwa thamani ile iliyolipwa, na kwa ajili hiyo unaogopa kuja isije ikawa Kristo akakataa kukipokea kile alichokinunua. Sasa huenda ukawa na hofu kiasi fulani kwa sababu hiyo endapo mapatano hayo hayakutiwa muhuri, na thamani ile ilikuwa haijalipwa bado. Kama angekataa kukupokea kwa sababu ya kwamba wewe hufai kwa thamani hiyo, asingekupoteza wewe tu, bali pia na thamani ile aliyolipa. Hata kama bidhaa zile ulizozilipia hazifai kwa thamani uliyotoa, wewe mwenyewe usingekuwa mpumbavu kiasi cha kuzitupilia mbali. Angalau ungepata faida kiasi fulani kwa bidhaa hizo kurudisha fedha zako ulizolipa kuliko kukosa vyote viwili.

Lakini, zaidi ya hayo, wewe huhusiki kabisa na suala la kufaa. Kristo alipokuwa hapa duniani akikitafuta kitu hicho cha kununua, "hakuwa na haja ya mtu kushuhudia habari za mwanadamu; kwa maana Yeye Mwenyewe alijua yaliyomo ndani ya mwanadamu." Yohana 2:25. Alikinunua kile alichotaka akiwa anaona kwa macho yake, naye alijua thamani yake halisi ya kile alichokinunua. Yeye hajakata tamaa hata kidogo unapokuja Kwake, naye anakuona kuwa hufai kitu. Haikupasi kuwa na wasiwasi juu ya suala hilo la kufaa kwako; ikiwa Yeye, aliye na ujuzi

kamili wa hali yako ilivyo, aliridhika kufanya mapatano hayo, basi, wewe ungekuwa wa mwisho kulalamika.

Ukweli wa kushangaza kuliko wote ni kwamba alikununua wewe kwa sababu ile ile ya kwamba ulikuwa hufai kitu. Jicho lake lenye uzoefu liliona ndani yako uwezekano mkubwa, naye alikununua, si kwa vile ulivyo sasa kwa thamani yako, bali kwa kile ambacho angeweza kukufanyia wewe. Anasema: "Mimi, naam, mimi ndimi niyafutaye makosa yako kwa ajili yangu Mwenyewe." Isa.43:25. Sisi hatuna haki yo yote, ndio maana alitununua, "Maana katika Yeye unakaa utimilifu wote wa Mungu, kwa jinsi ya kimwili. Na ninyi mmetimilika katika Yeye aliye kichwa cha enzi yote na mamlaka." Kol.2:9,10. Mpango wote umeelezwa hapa:-

"Sisi sote ... tukawa kwa tabia yetu watoto wa hasira kama na hao wengine. Lakini Mungu, kwa kuwa ni mwingi wa rehema, kwa mapenzi yake makuu aliyotupenda, hata wakati ule tulipokuwa wafu kwa sababu ya makosa yetu; alituhisha pamoja na Kristo; yaani, mmeokolewa kwa neema. Akatufufua pamoja naye, akatuketisha pamoja naye katika ulimwengu wa roho, katika Kristo Yesu; ili katika zamani zinazokuja audhihirishe wingi wa neema yake upitao kiasi kwa wema wake kwetu sisi katika Kristo Yesu. Kwa maana mmeokolewa kwa neema, kwa njia ya imani; ambayo hiyo haikutokana na nafsi zenu, ni kipawa cha Mungu; wala si kwa matendo, mtu awaye yote asije akajisifu. Maana tu kazi yake, tuliumbwa katika Kristo Yesu, tutende matendo mema, ambayo tokea awali Mungu aliyatengeneza ili tuenende nayo." Efe.2:3-10.

Sisi tunapaswa "kuwa sifa ya utukufu wa neema Yake." Hilo lisingewezekana kama sisi kwa asili thamani yetu ingekuwa sawasawa na thamani ile aliyoilipa kwa ajili yetu. Katika hali hiyo usingekuwapo utukufu wo wote kwa tendo hilo. Asingeweza, katika zamani zinazokuja, kuudhihirisha wingi wa neema Yake. Lakini anapotuchukua sisi, tukiwa hatufai kitu, na hatimaye anatusimamisha pasipo makosa mbele ya kiti kile cha enzi, hapo ndipo itakuwa kwa utukufu Wake wa milele! Na wakati huo hapatakuwa na ye yote atakayejihesabu kuwa anafaa kwa ajili yake mwenyewe. Milele zote, jeshi lile la waliotakaswa litajiunga pamoja na kumwambia Kristo: "Wastahili Wewe ... kwa kuwa ulichinjwa, ukamnunulia Mungu kwa damu yako watu wa kila kabila na lugha na jamaa na taifa, ukawafanya kuwa ufalme na makuhani kwa Mungu wetu." "Astahili Mwana-Kondoo aliyechinjwa, kuupokea uweza na utajiri na hekima na nguvu na heshima na utukufu na baraka." Ufu.5:9,10,12.

Hapana budi mashaka yote juu ya kukubalika na Mungu yangetulizwa. Lakini hivyo sivyo ilivyo. Moyo huu mbovu wa kutokuamini bado unaleta fikira za mashaka. "Nasadiki hayo yote, lakini ----." Hapo, simama papo hapo; kama ungeamini usingeweza kusema "lakini". Watu wanapoongeza "lakini" kwa usemi ule wanaousadiki, basi, wanamaanisha hasa kwamba, "Nasadiki, lakini sisadiki." Lakini wewe unaendelea kusema: "Huenda unasema kweli, lakini, basi, nisikilize mpaka mwisho. Nililotaka kusema ni hili, Nasadiki usemi uliomo katika Maandiko uliyoyanukuu, lakini Biblia iyo hiyo inasema kwamba kama sisi ni wana wa Mungu, basi, tutakuwa na ushuhuda wa Roho, na ushuhuda huo utakuwa ndani yetu wenyewe; mimi sijisikii ndani yangu kwamba ninao ushuhuda wo wote kama huo, kwa hiyo mimi SIWEZI kuamini ya kuwa mimi ni wake Kristo. Naliamini neno lake, ila sina ushuhuda huo." Naelewa utata wako; hebu nione kama hauwezi kuondolewa.

Kwa suala lile la kuwa wake Kristo, wewe mwenyewe unaweza kulimaliza. Umekwisha kuona alivyojitoa nafsi yake kwa ajili yako. Sasa swali lenyewe ni hili, Je, umejitoa nafsi yako mwenyewe Kwake? Kama ni hivyo, unaweza kuwa na hakika kwamba anakukubali. Kama wewe si Wake, basi, ni kwa sababu tu wewe umekataa kumkabidhi kile alichokinunua. Unamrubuni. Yeye anasema, "Mchana kutwa naliwanyoshea mikono watu wasiotii na wakaidi." Rum.10:21. Anakusihi umkabidhi kile alichokinunua na kukilipia, lakini ambacho wewe unakataa kumkabidhi, huku ukimlaumu kwamba hataki kukupokea. Lakini kama kwa moyo wote umejikabidhi Kwake kuwa mwana wake, basi, uwe na hakika kuwa amekupokea.

Sasa kuhusu kusadiki kwako maneno Yake, lakini huku ukiwa na mashaka kama amekupokea, kwa sababu husikii ushuhuda huo moyoni mwako, mimi bado nasisitiza kwamba wewe husadiki. Kama ungesadiki, basi, ungekuwa na ushuhuda huo. Sikiliza neno Lake: "Yeye amwaminiye Mwana wa Mungu anao huo ushuhuda ndani yake." 1 Yohana 5:10. Kumwamini Mwana ni kule kuliamini neno lake na habari zile zinazomhusu Yeye.

Na "YEYE AMWAMINIYE MWANA WA MUNGU ANAO HUO USHUHUDA NDANI YAKE." Huwezi kuwa na ushuhuda mpaka kwanza uamini; na mara tu unapoamini, unao huo ushuhuda. Inakuwaje? Kwa sababu IMANI YAKO KATIKA NENO LA MUNGU NDIYO USHUHUDA WENYEWWE. Ni Mungu anayesema hivyo:

"Basi IMANI NI KUWA NA HAKIKA ya mambo yatarajiwayo, ni BAYANA ya mambo yasiyoonekana." Ebr.11:1.

Kama ungeweza kumsikia Mungu akisema kwa sauti inayosikika akikuambia kwamba wewe ni mwana Wake, ungeyafikiria maneno hayo kuwa ni ushuhuda wa kutosha. Basi, Mungu anaposema katika neno lake, ni sawasawa kana kwamba anasema kwa sauti yake inayosikika; na imani yako ni ushuhuda kwamba unasikia na kuamini.

Jambo hili ni la muhimu sana kiasi kwamba linastahili kulitafakari kwa makini. Hebu na tuendeleo kidogo zaidi kusoma habari zake. Kwanza, tunasoma kwamba sisi tu "mekuwa wana wa Mungu kwa njia ya imani katika Kristo Yesu." Gal.3:26. Huu ni uthibitisho dhahiri juu ya kile nilichosema kuhusu kutokuamini ushuhuda huo. Imani yetu ndiyo inayotufanya kuwa wana wa Mungu. Lakini, je, tunaipataje imani hii? ---- "Basi imani, chanzo chake ni kusikia; na kusikia huja kwa neno la Kristo." Rum.10:17. Lakini, je! tutaipataje imani hii katika neno la Mungu? ---- Amini tu kuwa Mungu hawezi kusema uongo. Usingeweza hata kidogo kumwita Mungu kuwa ni mwongo mbele za macho Yake; lakini hivyo ndivyo unavyofanya kama huliamini neno Lake. Yote yakupasayo kufanya ili kuamini ni KUAMINI. "Lile neno li karibu nawe, katika kinywa chako, na katika moyo wako; yaani, ni lile nelo la imani tulihubirilo. Kwa sababu, ukimkiri Yesu kwa kinywa chako ya kuwa ni Bwana, na kuamini moyoni mwako ya kuwa Mungu alimfufua katika wafu, utaokoka. Kwa maana kwa moyo mtu huamini hata kupata haki, na kwa kinywa hukiri hata kupata wokovu. Kwa maana andiko lanena, Kila amwaminiye hatatahayarika." Rum.10:8-11.

Maneno yote haya yanapatana na habari aliyopewa Paulo: "Roho Mwenyewe hushuhudia pamoja na roho zetu, ya kuwa sisi tu watoto wa Mungu; na kama tu watoto, basi, tu warithi; warithi wa Mungu, warithio pamoja na Kristo; naam, tukiteswa pamoja naye ili tupate na

kutukuzwa pamoja naye." Rum.8:16,17. Roho huyu anayeshuhudia pamoja na roho zetu ni yule Msaidizi [Mfariji] aliyeahidiwa na Kristo. Yohana 14:16. Nasi tunajua kwamba ushuhuda Wake ni wa kweli, maana Yeye ni "Roho wa Kweli." Sasa, je! anatoaje ushuhuda Wake? ---- Kwa kutukumbusha neno lililoandikwa. Yeye ndiye aliyeyavuvia maneno hayo (1 Kor.2:13; 2 Petro 1:21), na, kwa ajili hiyo, anapotukumbusha maneno hayo, ni sawasawa kana kwamba alikuwa anayatamka maneno hayo moja kwa moja kwetu. anatumkumbusha habari, ambayo sehemu yake tumekwisha kuinukuu; tunajua kwamba habari hiyo ni ya kweli, maana Mungu hawezi kusema uongo; kwa hiyo tunamwamuru Shetani kwenda zake pamoja na ushuhuda wake wa uongo juu ya Mungu, nasi tunaamini habari hiyo, basi, tunajua kwamba sisi ni watoto wa Mungu, na tunalia, "Aba, Baba." Na hapo ndipo ukweli huu mtukufu unapong'aa kwa ukamilifu rohoni mwetu. Kuyakariri maneno hayo huyafanya yawe kweli kwetu sisi. Yeye ndiye BABA YETU; sisi tu watoto Wake. Ni furaha ilioje wazo hilo linatuletea! Hivyo tunaona kwamba ushuhuda uliomo ndani yetu sisi wenyewe sio kule kuchomwa mara moja ama kujisikia moyoni mwetu. Mungu hatutaki sisi kutegemea kitu kisichoaminika kabisa kama kujisikia moyoni mwetu. Anayetegemea moyo wake ni mpumbavu,yasema Maandiko. Lakini ushuhuda ule tunaopaswa kuategemea ni lile neno la Mungu lisilobadilika, na ushuhuda huo tunaweza kuupata kwa njia ya Roho, katika mioyo yetu wenyewe. "Mungu ashukuriwe kwa sababu ya kipawa chake."

Ushuhuda huo hautupi ruhusa ya kulegeza juhudi zetu na kuketi chini tukiwa tumetosheka, kana kwamba tulikuwa tumeupata ukamilifu. Yatupasa kukumbuka kwamba Kristo anatukubali si kwa ajili yetu wenyewe, bali kwa ajili Yake Mwenyewe; si kwa sababu tumekuwa wakamilifu, bali kwamba ndani Yake tuendeleo kuuchuchumilia ukamilifu huo. Anatubariki, si kwa sababu tumekuwa wema sana kiasi cha kustahili baraka hiyo, bali ili kwa njia ya nguvu ya baraka hiyo sisi tupate kugeukia mbali na maovu yetu. Mdo.3:26. Kwa kila mmoja anayemwamini Kristo, uwezo ---- haki ama upendeleo ---- unatolewa ili tupate kuwa watoto wa Mungu. Yohana 1:12, pambizo. Ni kwa njia ya "ahadi kubwa mno, za thamani" za Mungu kupitia kwake Kristo kwamba sisi tunapata "kuwa washirika wa tabia ya Uungu." 2 Petro 1:4.

Hebu na tutafakari kwa kifupi matumizi ya baadhi ya Maandiko haya katika maisha yetu.

USHINDI WA IMANI

Biblia inasema kwamba "Mwenye haki ataishi kwa imani." Haki ya Mungu "inadhihirishwa ... toka imani hata imani." Rum.1:17. Hakuna kitu kingine cho chote kinachoweza kueleza vizuri zaidi jinsi imani inavyofanya kazi kuliko baadhi ya mifano iliyoandikwa kwa ajili ya kutufundisha sisi, "ili kwa saburi na faraja ya Maandiko tupate kuwa na tumaini." Rum.15:4. Kwanza, tutalichukua tukio maarufu ambalo limeandikwa katika Kitabu cha Pili cha Mambo ya Nyakati. Hebu msomaji na afuatilie maelezo yanayofuatana kuanzia hapa katika Biblia yake.

"Ikawa baadaye, wana wa Moabu, na wana wa Amoni, na pamoja nao baadhi ya Wameuni [Waamoni], wakaja juu ya Yehoshafati vitani. Wakaja watu waliomwambia Yehoshafati, wakisema, Wanakuja jamii kubwa juu yako watokao Shamu toka ng'ambo ya bahari; na tazama, wako katika Hasason-tamari (ndio En-gedi)." Fungo la 1,2.

Jeshi hili kubwa lilimfanya mfalme na watu kuogopa, lakini walichukua njia ya busara kwa kukusanyika pamoja, "ili wamtafute BWANA; hata kutoka miji yote ya Yuda wakaja kumtafuta BWANA." Fungu la 3,4. Kisha inafuata sala ya Yehoshafati, kama Kiongozi wa kusanyiko hilo, nayo yastahili kufanyiwa utafiti maalum, kwa vile ilikuwa sala ya imani, na ndani yake ilikuwa na chimbuko la ushindi:-

"Yehoshafati akasimama kati ya kusanyiko la Yuda na Yerusalemu, nyumbani mwa BWANA, mbele ya ua mpya; akasema, Ee BWANA, Mungu wa baba zetu, si wewe uliye Mungu mbinguni? tena si wewe utawalaye falme zote za mataifa? na mkononi mwako mna uweza na nguvu, asiweze mtu ye yote kusimama kinyume chako. Fungu la 5,6.

Huo ulikuwa mwanzo mzuri sana wa sala. Inaanza na kumtambua Mungu wa mbinguni. Kwa sababu hiyo sala kielelezo inaanza hivi: "Baba yetu uliye mbinguni." Hii inaashiria nini? ---- Kwamba Mungu, kama Mungu aliye mbinguni, ndiye Muumbaji. Inaendeleza utambuzi wa uweza Wake juu ya falme zote za dunia na juu ya nguvu za giza; ukweli kwamba Yeye yuko mbinguni, ndiye Muumbaji, hudhihirisha kuwa mkononi mwake mna uweza na nguvu, hata hakuna mtu ye yote awezaye kusimama kinyume Chake. Kumbel! mtu yule anayeweza kuanza sala yake wakati wa shida akiutambua uweza wa Mungu kama huo, anao ushindi taayari upande wake. Kwa maana, tazama, Yehoshafati sio tu alikiri limani yake katika uweza wa ajabu wa Mungu, bali aliidai nguvu ya Mungu kama ni yake mwenyewe, akisema, "Si wewe, Ee MUNGU WETU?" Alitimiza matakwa ya Maandiko: "Kwa maana mtu amwendeaye Mungu lazima aamini kwamba Yeye yuko, na kwamba huwapa thawabu wale wamtafutao."

Kisha Yehoshafati akaendelea kusimulia jinsi BWANA alivyowakalisha katika nchi ile, na kwamba, ijapokuwa hakuwaruhusu kuwashambulia Wamoabu na Waamoni, mataifa hayo yalikuwa yamekuja kuwatupa toka milki yake aliyowarithisha. Fungu la 7-11. Kisha ndipo alipomaliza kwa kusema: "Ee Mungu wetu, je! hutawahukumu? maana sisi hatuna uwezo juu ya jamii kubwa hii, wanaotujia juu yetu; wala hatujui tufanyeje; lakini macho yetu yatazama kwako." Fungu la 12. Si kitu kwa BWANA kusaidia, akiwa pamoja na wengi, ama akiwa pamoja na wale wasiokuwa na uwezo (2 Nya. 14:11); kwa maana macho ya BWANA hukimbia-kimbia duniani mwote, ili ajionyeshe Mwenye nguvu kwa ajili ya hao, waliokamilika moyo kuelekea Kwake (2 Nya.16:9), basi, ni vyema kwa wale walio katika shida kumtegemea Yeye peke yake. Msimamo wa Yehoshafati na watu wake ulilingana na agizo lile la mtume, "Tukimtaazama Yesu, mwenye kuanzisha na mwenye kutimiza imani yetu." Ebr.12:2. Yeye ndiye Mwanzo na Mwisho, na mamlaka yote mbinguni na duniani amepewa Yeye.

Sasa, je! matokeo yalikuwaje? ---- Nabii wa Mungu alikuja katika nguvu ya Roho Mtakatifu, "akasema, Sikieni, Yuda wote, nanyi mkaao Yerusalemu, na wewe mfalme Yehoshafati; BWANA awaambia hivi, Msiogope, wala msifadhaike kwa ajili ya jeshi kubwa hili; kwani vita si yenu bali ni ya Mungu." Fungu la 15. Kisha amri ikatolewa ya kuwashukia adui zao asubuhi iliyofuata, na ya kwamba watauona wokovu wa BWANA, kwa maana atakuwa pamoja nao.

Sasa inakuja sehemu ya muhimu sana:-

"Wakaamka asubuhi na mapema, wakaenda katika jangwa la Tekoa; nao walipokuwa wakitoka, Yehoshafati akasimama, akasema, Nisikieni, enyi Yuda nanyi wenyeji wa Yerusalemu; mwaminini BWANA

Mungu wenu, ndivyo mtakavyohibitika; waaminini manabii wake, ndivyo mtakavyofanikiwa. Naye alipokwisha kufanya shauri na watu, akawaweka wale watakaomwambia BWANA, na kumsifu katika uzuri wa utakatifu, wakitoka mbele ya jeshi, na kusema Mshukuruni BWANA; kwa maana fadhili zake ni za milele." Fungu la 20, 21.

Kwa hakika hii ilikuwa mbinu ya ajabu kwenda vitani. Ni majeshi machache mno yanayokwenda vitani yakiwa na kikosi cha mstari wa mbele kama hicho. Lakini, je! matokeo yalikuwaje?

"Nao walipoanza kuimba na kusifu, BWANA akaweka waviziao juu ya wana wa Amoni, na Moabu, na wa mlima Seiri, waliokuja juu ya Yuda; nao wakapigwa. Kwani wana wa Amoni na wa Moabu waliwaondokea wenyeji wa mlima Seiri kuwaulia mbali na kuwaharibu; nao walipokwisha kuwakomesha hao wakao Seiri, wakajitia kuharibu kila mtu mwenziwe. Hata Yuda walipofika mnara wa kulindia wa jangwani, wakalitazama hilo jeshi; nao, angalia, walikuwa maiti walioanguka nchi, wala hapana aliyeokoka." Fungu la 22-24.

Iwapo majeshi machache mno yamepata kuwako ambayo yameenda vitani na kikosi cha mstari wa mbele kama hicho kama lilivyofanya jeshi la Yehoshafati, basi, vivyo hivyo ni hakika kuwa ni majeshi machache mno yaliyopewa ushindi mkuu kama huo. Na huenda isiwe vibaya kutafiti zaidi kidogo falsafa hii ya ushindi wa imani, kama kielelezo kilivyotolewa katika mfano huu. Adui, ambao walikuwa na imani nyingi juu ya ubora wa jeshi lao kubwa, walipowasikia Waisraeli wakija asubuhi ile, huku wakiimba na kupiga makelele, unafikiri walifikia uamuzi gani? ---- Hawakuwa na uamuzi mwingine wo wote ila ule wa kwamba Waisraeli walikuwa wamepata askari wengine wa kuongeza nguvu ya jeshi lao, na kwamba walikuwa wametiwa nguvu sana hata ilikuwa ni bure kabisa kujaribu kuwapinga. Basi, hofu kuu ikawashika, na kila mmoja akamwona jirani yake kama adui yake.

Je, hawakuwa sawa katika uamuzi wao, kwamba Israeli ilikuwa imepokea askari wengi zaidi wa kuwaongezea nguvu? ---- Naam, walikuwa wamepokea; maana habari inasema: "Nao walipoanza kuimba na kusifu, BWANA AKAWEKA WAVIZIAO juu ya wana wa Amoni, na Moabu, na wa mlima Seiri." Jeshi la BWANA, ambalo Yehoshafati na watu wake walilitumainia, likawapigania. Walipata askari zaidi wa kuwaongezea nguvu, na bila shaka kama macho yao yangeweza kufumbuliwa ili kuwaona, wangeweza kuona kama alivyoona yule mtumishi wa Elisha wakati wa tukio moja, kwamba wale waliokuwa pamoja nao walikuwa wengi zaidi kuliko idadi ya adui zao.

Lakini jambo moja ambalo halina budi kuangaliwa kwa makini ni kwamba ilikuwa wakati ule Israeli walipoanza kuimba na kusifu, ndipo Bwana akaweka waviziao juu ya adui. Hii inaashiria nini? ---- Inaashiria kwamba imani yao ilikuwa ya kweli. Ahadi ya Mungu ilihesabiwa kuwa ni sawasawa na ushindi halisi. Basi, wakamwamini Bwana, ama kwa maana iliyo wazi, walijenga juu ya Bwana, na hivyo waliimarishwa, ama, walijengwa. Kwa njia hiyo waliithibitisha kweli ya maneno haya, "Na huku ndiko kushinda kuushindako ulimwengu, hiyo imani yetu." 1 Yohana 5:4.

Hebu sasa na tukitumie kielelezo hiki katika jambo la kupambana na dhambi. Hapa jaribu lenye nguvu linakuja kwetu ili tufanye tendo lijulikanalo kuwa ni dhambi. Mara nyingi tumeshuhudia kwa masikitiko nguvu ya jaribu hilo, kwa sababu limetushinda, hata tunajua kwamba sisi hatuna nguvu ya kulipinga. Lakini sasa hivi macho yetu yako juu ya Bwana, ambaye ametuambia tukikaribie kiti chake cha rehema, na kupata neema ya kutusaidia wakati wa mahitaji. Basi, tunaanza kumwomba Mungu yule aliyefunuliwa kwetu katika Biblia kama Muumbaji wa mbingu na nchi. Tunaanza, sio kwa maneno ya kuomboleza kwa ajili ya udhaifu wetu, bali kwa kukiri kwa furaha uweza mkuu wa Mungu. Hilo likiwa limekwisha, hapo ndipo tunapoweza kuthubutu kueleza shida yetu na udhaifu wetu. Tukieleza udhaifu wetu kwanza, na hali ya kukatisha tamaa inayotuzunguka, basi, tunakuwa tumejiweka wenyewe mahali pa Mungu. Katika hali kama hiyo Shetani atakuza sana shida yetu na kututupia giza lake kutuzunguka ili tusiweze kuona kitu kingine cho chote isipokuwa udhaifu wetu peke yake, na kwa hiyo, ingawa kilio chetu na kusihhi kwetu vinaweza kutolewa kwa nguvu zote na kuugua, itakuwa ni bure kabisa, kwa sababu kitapungua kitu kile cha muhimu cha kuamini kwamba Mungu yuko, na kwamba yuko kama vile alivyojdhahirisha mwenyewe. Lakini hapo tunapoanza kwa kuutambua uweza wa Mungu, ndipo kwa usalama tuwezapo kueleza udhaifu wetu, maana kwa wakati huo tunachofanya tu ni kule kuuweka udhaifu wetu sambamba na uweza Wake, katika kupambanisha unazaliwa ujasiri ndani yetu.

Halafu, wakati sisi tunapoomba, huja moyoni mwetu ahadi ya Mungu, inaletwa humo na Roho Mtakatifu. Huenda tusiwe na mawazo yo yote juu ya ahadi maalum ambayo inafaa kabisa kwa shida yetu; lakini tunaweza kukumbuka ya kwamba "Ni nelu la kuaminiwa, na tena lastahili kukubalika kabisa, ya kwamba Kristo Yesu alikuja ulimwenguni awaokoe wenye dhambi" (1 Tim.1:15); na ya kwamba "alijitoa nafsi yake kwa ajili ya dhambi zetu, ili atuokoe na dunia hii mbovu iliyopo sasa, kama alivyopenda Mungu, Baba yetu." (Gal.1:4); nasi tunaweza kujua jambo hilo kwambaa ndani yake lilikuwa na kila ahadi, kwa maana, "Yeye asiyemwachilia Mwana Wake Mwenyewe, bali alimtoa kwa ajili yetu sisi sote atakosaje kutukirimia na mambo yote pamoja naye?" Rum.8:32

Kisha tunakumbuka kwamba Mungu anaweza kusema juu ya mambo yale ambayo hayapo kana kwamba yapo. Yaani, Mungu atoapo ahadi, ni sawa na kutimizwa tayari kwa ahadi hiyo. Hivyo, basi, tukijua kwamba ukombozi wetu kutoka dhambini ni kwa mapenzi ya Mungu (Gal.1:4), tunauhesabu ushindi kama ni wetu tayari, nasi papo hapo tunaanza kumshukuru Mungu kwa ajili ya "ahadi [zake] kubwa mno, za thamani." Imani yetu izishikapo ahadi hizi na kuzihesabu kuwa ni za kweli, ndipo hatuwezi kujizuia kumshukuru Mungu kwa upendo wake wa ajabu; na tunapofanya hivi, hapo ndipo mawazo yetu yanaondolewa mbali kabisa na maovu, na ushindi unakuwa wetu. Bwana huweka waviziao juu ya adui. Kule kutoa sifa kwetu humdhihirishia Shetani kwamba sisi tumepata nguvu mpya nyingine ya kutupatia ushindi; na kwa vile amekwisha kuionja nguvu hiyo ya msaada unaotolewa kwetu, anajua kwamba hawezi kufanya lo lote kwa tukio kama hilo, na kwa hiyo anatuacha. Hiki ndicho kielelezo cha nguvu ya agizo la mtume:-

"Msijisumbue kwa neno lo lote, bali katika kila neno kwa kusali na kuomba PAMOJA NA KUSHUKURU, haja zenu na zijulikane na Mungu." Wafilipi 4:6.

WATUMWA NA WATU HURU

Uwezo wa imani kuleta ushindi unaweza kuonyeshwa kwa aina nyingine ya mfululizo wa mafungu ya Maandiko, ambayo ni ya manufaa sana kwetu. Kwanza kabisa, ieleweke ya kwamba mwenye dhambi ni mtumwa. Kristo alisema: "Kila atendaye dhambi ni mtumwa wa dhambi." Yohana 8:34. Pia Paulo, akijiweka mahali pa mtu ambaye hajazaliwa upya, anasema: "Kwa maana twajua ya kuwa torati asili yake ni ya rohani; bali mimi ni mtu wa mwilini, nimeuzwa chini ya dhambi." Rum.7:14. Mtu aliyeuzwa chini ya dhambi ni mtumwa wa dhambi. Petro anatuonyesha jambo lilo hilo, anapozungumza juu ya walimu waovu, wa uongo, anasema: "Wakiwaahidia uhuru, nao wenyewe ni watumwa wa uharibifu, maana mtu akishindwa na mtu huwa mtumwa wa mtu yule." 2 Petro 2:19.

Tabia inayojitokeza sana ya mtumwa ni kwamba hawezi kufanya kama anavyotaka, lakini anafungwa kufanya mapenzi ya mtu mwingine, haidhuru yawe ya kuchukiza jinsi gani. Hivyo Paulo anauthibitisha ukweli wa usemi wake kwamba yeye, kama mtu wa mwilini, alikuwa mtumwa wa dhambi: "Maana sijui nifanyalo; kwa sababu lile nilipendalo, silitendi; bali lile nilichukialo ndilo ninalolitenda." "Basi sasa si mimi nafsi yangu ninayetenda hilo, bali ni ile dhambi ikaayo ndani yangu. Kwa maana najua ya kuwa ndani yangu, (yaani, ndani ya mwili wangu,) halikai neno jema; kwa kuwa kutaka nataka, bali kutenda lililo jema sipati. Kwa maana lile jema nilipendalo, silitendi; bali lile baya nisilolipenda ndilo nilitendalo." Rum. 7:15, 17-19.

Wewe unayaita haya kuwa ni maisha ya Kikristo kweli? Kuna wengine wanaofikiri kuwa ni ya kweli. Basi, kwa nini mtume, kwa uchungu wa roho yake, alilia kwa kelele, "Ole wangu, maskini mimi! ni nani atakayeniokoa na mwili huu wa mauti? Rum.7:24. Je, hivi Mkristo wa kweli anaweza kupitia uzoefu wa mwili wa dhambi unaotisha sana kiasi cha roho yake kulazimika kulia ili iokolewe? La, hasha.

Tena, ni nani yule, akijibu ombi hilo la dharti, anayejidhihirisha mwenyewe kama mkombozi? Asema mtume, "Namshukuru Mungu, kwa Yesu Kristo Bwana wetu." Katika sehemu nyingine asema hivi juu ya Kristo:-

"Basi, kwa kuwa watoto wameshiriki damu na mwili, Yeye naye vivyo hivyo alishiriki yayo hayo, ili kwa njia ya mauti amharibu yeye aliyekuwa na nguvu za mauti, yaani, Ibilisi, awaache huru wale ambao kwamba maisha yao yote kwa hofu ya mauti walikuwa katika hali ya utumwa." Ebr.2:14,15.

Tena, Kristo anatangaza utume wake Mwenyewe:

"Roho ya BWANA i juu yangu; kwa sababu BWANA amenitia mafuta, niwahubiri wanyenyekevu habari njema; amenituma ili kuwaganga waliovunjika moyo, kuwatangazia mateka uhuru wao, na hao waliofungwa habari za kufunguliwa kwao." Isa.61:1.

Utumwa huu na kifungo hiki kilivyo, tayari tumeonyeshwa. Ni utumwa ule wa dhambi ---- utumwa wa kulazimishwa kufanya dhambi, hata kama ni kinyume na mapenzi ya mtu huyo, kwa nguvu iliyo ndani yetu ya uchu ule wa kutaka kufanya maovu, ambayo sisi tumeirithi ama

tumejifunza kwa kuifanyia mazoezi pamoja na mazoea yetu mabaya. Hivi Kristo anaokoa kutoka katika maisha ya Kikristo ya kweli? La, hasha. Kwa hiyo, utumwa ule wa dhambi, ambao mtume anaulalamikia katika sura ya saba ya Warumi, sio ule wa maisha ya mtoto wa Mungu, bali ni ule wa maisha ya mtumwa wa dhambi. Ni kwa ajili ya kuwakomboa watu kutoka katika kifungo hiki Kristo akaja; si kwa kutukomboa sisi, katika maisha haya ya sasa, tusipigane vita dhidi ya dhambi na kujitahidi kushinda, bali kutoka katika kushindwa kwetu; kutuwezesha kuwa na nguvu katika Bwana na katika uweza wa nguvu Yake, ili tupate kutoa shukrani kwa Baba ambaye "alituokoa katika nguvu za giza, akatuhamisha na kutuingiza katika ufalme wa Mwana wa pendo lake," ambaye katika damu yake tunao huo ukombozi.

Ukombozi huu unakujaje? ---- Kwa njia ya Mwana wa Mungu. Asema Kristo: "Ninyi mkikaa katika neno langu, mmekuwa wanafunzi wangu kweli kweli, nayo hiyo kweli itawaweka huru." "Basi Mwana akiwaweka huru, mtakuwa huru kweli kweli." Yohana 8:31, 32,36. Uhuru huu unakuja kwa kila mmoja aaminiye; maana kwa wale waliaminiio jina lake, anawapa "uwezo wa kufanyika watoto wa Mungu." Uhuru kutokana na lawama unakuja kwa wale walio katika Kristo Yesu (Rum.8:1); nasi tunamvaa Kristo kwa imani (Gal.3:26,27). Ni kwa njia ya imani Kristo anakaa mioyoni mwetu.

VIELELEZO HAI VYA UKOMBOZI KUTOKA KATIKA UTUMWA

Sasa hebu na tuchukue baadhi ya vielelezo juu ya uwezo wa imani kuokoa kutoka utumwani. Tutadondoa Luka 13:10-17:-

"Siku ya Sabato alikuwa akifundisha katika sinagogi mojawapo. Na tazama, palikuwa na mwanamke aliyekuwa na pepo wa udhaifu muda wa miaka kumi na minane, naye amepindana, hawezi kujinyosha kabisa. Yesu alipomwona alimwita, akamwambia, Mama, umefunguliwa katika udhaifu wako. Akaweka mikono yake juu yake, naye akanyoka mara hiyo, akamtukuza Mungu. Basi mkuu wa sinagogi alikasirika kwa sababu Yesu amemponya mtu siku ya Sabato, akajibu, akawaambia mkutano, kuna siku sita zifaazo kufanya kazi, basi njoni mponywe katika siku hizo, wala si katika siku ya sabato. Lakini Bwana akajibu akasema, Enyi wanafiki, Kila mmojawenu, je! hamfungui ng'ombe wake au punda wake siku ya sabato katika zizi, aende naye kumnywesha? Na huyu mwanamke, aliye wa uzao wa Ibrahimu, ambaye Shetani amemfunga miaka kumi na minane hii, haikupasa afunguliwe kifungo hiki siku ya sabato? Aliposema haya wakatahayari wote walioshindana naye; mkutano wote wakafurahi kwa sababu ya mambo matukufu yaliyotendwa na Yeye."

Tunaweza kuachilia mbali mabishano ya mkuu huyo ili kuutafakari muujiza ule. Mwanamke yule alikuwa amefungwa; sisi nasi, kwa njia ya hofu ya mauti, tumekuwa katika hali ya utumwa maisha yetu yote. Shetani alikuwa amemfunga mwanamke huyo; Shetani pia ametega mitego kwenye miguu yetu, na kutuleta kifungoni. Hakuweza kabisa kujinyosha; maovu yetu yametushika hata hatuwezi kuinua macho yetu na kutazama juu. Zab.40:12. Kwa neno tu na mguso Yesu alimweka huru mwanamke yule kutoka katika udhaifu wake; hivi sasa tunaye Kuhani Mkuu yule yule mwenye rehema kule mbinguni, ambaye anachukuana nasi katika [anaguswa na] mambo yetu ya udhaifu, na neno lile lile litatuokoa toka maovuni.

Ni kwa kusudi gani iliandikwa miujiza hii ya uponyaji iliyofanywa na Yesu? Yohana anataeleza. Haikuwa tu kwa ajili ya kutuonyesha sisi kuwa anaweza kuponya magonjwa, bali kuonyesha uweza wake juu ya dhambi. Angalia Mt.9:2-8. Lakini Yohana asema:-

"Basi kuna ishara nyingine nyingi alizozifanya Yesu mbele ya wanafunzi wake, zisizoandikwa katika kitabu hiki. Lakini hizi zimeandikwa; ili mpate kuamini ya kwamba Yesu ndiye Kristo, Mwana wa Mungu; na kwa kuamini mwe na uzima kwa jina lake." Yohana 20:30,31.

Basi tunaona ya kwamba hizo zimeandikwa tu kama vielelezo hai vya upendo wake Kristo, upendo wake wa kuwaondolea watu maumivu yao, na uweza wake wa kuziharibu kazi za Shetani, haidhuru kama zimo mwilini au rohani. Muujiza mmoja zaidi utatosheleza tukiwa katika wazo hili. Ni ule ulioandikwa katika kitabu cha Matendo ya Mitume sura ile ya tatu. Sitadondoa kisa kile chote, bali namwomba msomaji kukifuatilia kwa makini katika Biblia yake.

Petro na Yohana walipofika penye mlango ule wa hekalu walimwona mtu mmoja mwenye umri wa zaidi ya miaka arobaini, aliyekuwa kiwete toka tumboni mwa mamaye. Alikuwa hajakata kutembea kwa miguu yake. Alikuwa akiomba, na Petro akajisikia anasukumwa na Roho kumpa mtu huyo kitu fulani kilicho bora kuliko fedha au dhahabu. Akasema: "Kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti, simama uende. Akamshika mkono wa kuume, akamwinua, mara nyayo zake na vifundo vya miguu yake vikatiwa nguvu. Akaondoka upesi akasimama, akaanza kwenda; akaingia ndani ya hekalu pamoja nao, akienda, akiruka-ruka, na kumsifu Mungu." Fungu la 6-8.

Muujiza huu maarufu juu ya mmoja ambaye wote walikuwa wamemwona ulisababisha mshangao miongoni mwa watu; naye Petro alipoona mshangao wao, akaanza kueleza jinsi muujiza huo ulivyofanyika:-

"Enyi Waisraeli, mbona mnastaajabia haya, au mbona mnatukazia macho sisi, kana kwamba tumemfanya huyu aende kwa nguvu zetu sisi, au kwa utauwa wetu sisi? Mungu wa Ibrahimu na wa Isaka na wa Yakobo, Mungu wa baba zetu, amemtukiza mtumishi wake Yesu, ambaye ninyi mlimsaliti na kumkana mbele ya Pilato, alipokuwa ametoa hukumu yake afunguliwe. Bali ninyi mlimkana yule Mtakatifu, yule Mwenye haki, mkataka mpewe mwuaji; mkamwua yule Mkuu wa uzima, ambaye Mungu amemfufua katika wafu; na sisi tu mashahidi wake. NA KWA IMANI KATIKA JINA LAKE LIMEMTIA NGUVU MTU HUYU mnayemwona na kumjua; na imani ile iliyo kwake Yeye imempatia huyu uzima huu mkamilifu mbele yenu ninyi nyote." Mdo.3:12-16.

Sasa tumia kielelezo hiki. "Mtu huyu alikuwa kiwete toka tumboni mwa mamaye," akiwa hana uwezo wa kujisaidia mwenyewe. Angefurahi kuweza kutembea, lakini alikuwa hawezi kufanya hivyo. Vile vile sisi sote tunaweza kusema pamoja na Daudi, "Tazama, mimi naliumbwa katika hali ya uovu; Mama yangu alinichukua mimba hatiani." Zab.51:5. Matokeo yake, sisi kwa asili tu dhaifu sana hata hatuwezi kufanya mambo yale ambayo tungependa kufanya. Kadiri kila mwaka wa maisha yake ulivyopita na kumwongezea kushindwa kwake kutembea, na kumwongezea uzito wa mwili wake, huku viungo vyake vikiwa havipati nguvu zaidi, ndivyo yalivyo mazoea ya kufanya dhambi tena na tena kadiri tunavyoendelea kukua na kuwa wazee, yanaimarisha nguvu yake juu yetu. Lilikuwa jambo lisilowezezana kabisa kwa mtu yule kutembea; lakini jina lake Kristo, kwa imani katika jina hilo, lilimpa uzima mkamilifu na uhuru toka katika

udhaifu wake. Hivyo nasi, kwa njia ya imani katika Yeye, tunaweza kufanywa wazima, na kuwezesha kufanya kitu kile ambacho mpaka sasa kilikuwa hakiwezekani. Kwa vile mambo yale yasiyowezekana kwa mwanadamu yanawezekana kwa Mungu. Yeye ndiye Muumbaji. "Humwongezea nguvu yeye asiyekuwa na uwezo." Mojawapo ya maajabu ya imani, kama ilivyodhihirishwa katika watu wale mashuhuri wa kale, ni kwamba "walitiwa nguvu baada ya kuwa dhaifu."

Kwa mifano hii tumeona jinsi Mungu anavyoookoa kutoka utumwani wale wanaomtumaini. Sasa hebu na tutafakari maarifa ya kuudumisha uhuru huo.

Tumekwisha kuona ya kwamba sisi kwa asili ni watumwa wa dhambi na Shetani, na ya kwamba mara tu sisi tunapojitoa nafsi zetu kwake Kristo, tunafunguliwa toka katika nguvu yake Shetani. Asema Paulo: "Hamjui ya kuwa kwake yeye ambaye mnajitoa nafsi zenu kuwa watumwa wake katika kumtii, mmekuwa watumwa wake yule mnayemtii, kwamba ni utumishi wa dhambi uletao mauti, au kwamba ni utumishi wa utii uletao haki." Rum.6:16. Basi, mara tu sisi tunapokuwa huru kutoka katika utumwa wa dhambi, tunakuwa watumwa wake Kristo. Naam, tendo lile la kutufungua kutoka katika nguvu ya dhambi, kama jibu kwa imani yetu, huthibitisha kukubalika kwetu na Mungu kama watumishi wake. Naam, tunakuwa watumwa wake Kristo kwa mkataba; lakini, yule ambaye ni mtumwa wa Bwana ni mtu huru, maana sisi tumeitwa tupate uhuru (Gal.5:13), walakini alipo Roho wa Bwana, hapo ndipo penye uhuru (2 Kor.3:17).

Sasa pambano linakuja tena. Shetani hana tabia ya kumwachilia mtumwa wake kwa urahisi. Anakuja, akiwa amevaa silaha ya kiboko cha jaribu kali, kutuswaga sisi tena katika utumishi wake. Kwa masikitiko tunajua kwamba yeye ana nguvu kuliko sisi, na ya kwamba bila kusaidiwa hatuwezi kumpinga. Lakini tunaogofywa na nguvu yake, nasi tunalia ili kuomba msaada. Hapo ndipo tunapokumbuka ya kwamba sisi sio watumwa tena wa Shetani. Tulijitoa nafsi zetu kwa Mungu, na kwa sababu hiyo alitukubali sisi kama watumwa WAKE. Basi, tunaweza kusema pamoja na Mtunga Zaburi, "Ee BWANA, hakika mimi ni mtumishi wako, Mtumishi wako, mwana wa mjakazi wako, Umevifungua vifungo vyangu." Zaab.116:16. Lakini ukweli ni kwamba Mungu amevifungua vifungo ambavyo Shetani alikuwa ametufunga navyo ---- naye amefanya hivyo kama tukiamini kwamba amefanya hivyo ---- ni ushuhuda kwamba Mungu atatulinda, kwa maana anawatunza hao walio wake, nasi tunayo hakika kwamba Yeye aliyeanza kazi njema ndani yetu "ataimaliza hata siku ya Kristo Yesu." Wafilipi 1:6. Na katika tumaini hili tunapata nguvu ya kumpinga [Shetani].

Tena, kama sisi tumejitoa nafsi zetu wenyewe kuwa watumishi wa Mungu, basi, sisi ni watumishi Wake, au, kwa maneno mengine, sisi ni silaha za haki mikononi mwake. Soma Rum.6:13-16. Sisi sio silaha zilizokufa, zisizokuwa na uhai, zisizokuwa na akili, kama zile anazozitumia bwana shamba, ambazo hazina sauti ya kusema jinsi zinavyotaka zitumike, bali ni silaha zilizo hai, zenye akili, ambazo zinaruhusiwa kuchagua kazi yao. Hata hivyo, neno hili "silaha" humaanisha chombo, ---- kitu ambacho kiko chini ya udhibiti wa mfanya kazi. Tofauti kati yetu na vyombo vya fundi mashine ni kwamba sisi tunaweza kuchagua nani atutumie, na kwa kazi gani tutatumika; lakini baada ya kufanya uchaguzi huo, na kujikabidhi wenyewe mikononi mwa mfanya kazi huyo, inatupasa kuwa mikononi mwake kikamilifu kama chombo kinavyokuwa, ambacho chenyewe hakina sauti ya kusema kitakavyotumika. Tunapojitoa nafsi zetu kwa Mungu, inatupasa kuwa mikononi mwake kama vile udongo wa mfinyanzi ulivyo mikononi mwa

mfinyanzi, ili apate kutufanya sisi kama apendavyo. Uchaguzi wetu wa hiari unakuwa katika kuchagua kama tutamruhusu au hatutamruhusu kufanya kazi ile iliyo njema ndani yetu .

Wazo hili la kuwa silaha mikononi mwa Mungu, kama likizingatiwa kikamilifu, ni msaada wa ajabu katika kujipatia ushindi ule wa imani. Kwa maana, angalia, kile silaha hiyo itakachoweza kufanya hutegemea kabisa juu ya mtu yule ambaye silaha hiyo imo mkononi mwake. Hapa, kwa mfano, ni dadu. Yenyewe haina ubaya wote, lakini inaweza kutumika kwa makusudi mabaya mno, kama inavyoweza kutumika kwa manufaa mazuri. Kama imeangukia mikononi mwa mtu mwovu, inaweza kutumika kutengenezea sarafu ya bandia. Bila shaka haitatumika kwa kusudi lo lote jema. Lakini ikiangukia mikononi mwa mtu mnyofu, safi, huenda isilete madhara yo yote. Vivyo hivyo, sisi tulipokuwa watumwa wa Shetani, hatukufanya jema lo lote (Rum.6:20); lakini sasa tukiwa tumejitoa nafsi zetu mikononi mwa Mungu, tunajua kwamba hakuna udhalimu wote ndani yake, basi, silaha hii ikiwa mkononi mwake haiwezi kutumiwa kwa kusudi baya. Kule kujitua nafsi zetu kwa Mungu lazima kuwe kwa ukamilifu ule ule kama kulivyokuwa tulipojitoa kwa Shetani, kwa maana mtume asema hivi:-

"Nasema kwa jinsi ya kibinadamu kwa sababu ya udhaifu wa miili yenu. Kwa kuwa kama mlivyovitoa viungo vyenu vitumiwe na uchafu na uasi mpate kuasi, vivyo hivyo sasa vitoeni viungo vyenu vitumiwe na haki mpate kutakaswa." Rum.6:19.

Hivyo, siri yote ya ushindi hutegemea kwanza katika kujitua kabisa kwa Mungu, pamoja na kuwa na tamaa ya kweli ya kufanya mapenzi Yake; pili, kujua kwamba katika kujitua nafsi zetu kwake, Yeye anatumia sisi kama watumishi Wake; kisha, kuendelea kujitua hivyo kwake, na kujiweka mikononi mwake. Mara nyingi ushindi huu unaweza kupatikana tu kwa kurudia tena na tena kusema, "EE BWANA, HAKIKA MIMI NI MTUMISHI WAKO; Mtumishi wako, Mwana wa mjakazi wako; UMEVIFUNGUA VIFUNGO VYANGU." Hii ni njia ya kusisitiza tu kusema, "Ee Bwana, nimejitoa nafsi yangu mikononi mwako kama silaha ya haki; mapenzi yako na yatimizwe, wala sio ile amri ya mwili wangu." Lakini hapo tunapoweza kutambua nguvu ya andiko hilo na kujisikia ya kwamba sisi ni watumishi wa Mungu, basi litatujia mara moja wazo hili, "Naam, kama mimi kweli ni silaha mikononi mwa Mungu, basi, hawezi kunitumia mimi kufanya maovu, wala hawezi kuniruhusu mimi kufanya maovu kwa kadiri ninavyodumu kuwa mikononi mwake. Iwapo mimi nitalindwa na maovu, basi, ni lazima atanilinda mimi, kwa sababu mimi siwezi kujilinda mwenyewe. Walakini Yeye anataka kunilinda mimi kutoka maovuni, maana ameonyesha hamu yake hiyo, na pia uweza wake kutimiza hamu yake hiyo, kwa kujitua nafsi yake kwa ajili yangu. Kwa hiyo, mimi nitalindwa na maovu." Mawazo yote hayo yanaweza kupita kichwani kwa ghafula; pamoja nayo lazima itakuja hisia ya furaha kwamba sisi tutalindwa kutoka katika uovu huo wa kuchukiza. Furaha hiyo kwa kawaida hujitokeza katika shukrani kwa Mungu, na wakati tunapomshukuru Mungu adui hurudishwa nyuma pamoja na jaribu lake, na amani ya Mungu hujaa moyoni. Hapo ndipo tunapotambua kwamba furaha inayotokana na kuamini inapita furaha yote inayopatikana kwa kujifurahisha katika dhambi.

Yote haya ni uthibitisho wa maneno ya Paulo: "Basi, je! twaibatilisha sheria kwa imani hiyo? Hasha! kinyume cha hayo twaithibitisha sheria." Rum.3:31. Kule ku"ibatilisha sheria" sio kuifuta; maana hakuna mwanadamu awezaye kuifuta sheria ya Mungu, walakini Mtunga Zaburi anasema kwamba imetanguliwa. Zab.119:126. Kuitangua sheria ya Mungu ni zaidi ya kudai kwamba haina maana yo yote; ni kuonyesha kwa njia ya maisha yetu kuwa haina maana yo yote. Mwanadamu

anaibatilisha sheria ya Mungu anapokiri kuwa haina uwezo wa wote katika maisha yake. Kwa kifupi, kuibatilisha sheria ni kuivunja; lakini sheria yenyewe inabaki jinsi ilivyo bila kujali kama inashikwa au la. Kuibatilisha kunamwathiri tu mtu mwenyewe.

Kwa hiyo, mtume anaposema kwamba hatuibatilishi sheria ya Mungu kwa imani, bali, kinyume chake, tunaithibitisha, anamaanisha kwamba haituongozi kuivunja sheria hiyo, bali kuitii. La, tusingesema ya kwamba imani INATUONGOZA kutii, bali kwamba imani yenyewe inatii. Imani inaithibitisha sheria moyoni. "Basi imani ni kuwa na hakika ya mambo yatarajiwayo." Kama jambo litarajiwalo ni haki, basi, imani inaithibitisha. Badala ya imani hii kuongoza kwenye imani ile isemayo kwamba katika kipindi hiki cha Injili sheria haina maana yote kwa Mkristo kwa sababu imani peke yake ndiyo ya muhimu kwa wokovu, imani hii ndiyo peke yake iko kinyume na wale wanaopinga sheria na kuitukiza imani. Haidhuru mtu ajisifu kiasi gani kuwa anaishika sheria ya Mungu, kama anakana au anaipuzi imani hii kamili katika Kristo, hali yake sio bora kuliko ile ya mtu yule anayeishambulia moja kwa moja sheria hiyo. Mtu aliye na imani huyo ndiye peke yake anayeiheshimu kweli kweli sheria ya Mungu. Pasipo imani haiwezekani kumpendeza Mungu (Ebr.11:6); pamoja na hiyo, yote yawezekana (Marko 9:23).

Ndio, imani inafanya yale yasiyowezekana, na ni jambo lilo hilo analotutaka Mungu tulifanye. Yoshua aliposema kwa Israeli, "Hamwezi kumtumikia Bwana," ilikuwa ni kweli kwamba Mungu aliwataka kumtumikia. Haimo katika uwezo wa mtu ye yote kutenda haki, hata kama anataka kufanya hivyo (Gal.5:17); kwa hiyo ni kosa kusema kwamba yote anayotaka Mungu kwetu ni kufanya vizuri sana kwa kadiri tuwezavyo. Yule ambaye hafanyi zaidi ya hapo hataweza kuzifanya kazi zake Mungu. La, ni lazima AFANYE ZAIDI KULIKO VILE AWEZAVYO KUFANYA. Ni lazima afanye kile ambacho ni nguvu ya Mungu peke yake, ikifanya kazi ndani yake, inamwezesha kufanya. Haiwezekani kwa mwanadamu kutembea juu ya maji, lakini Petro alifanya hivyo alipotumia imani katika Yesu.

Kwa kuwa mamlaka yote mbinguni na duniani yamo mikononi mwake Kristo, na nguvu hiyo iko tayari kwa ajili yetu, na Kristo Mwenyewe anakuja kukaa moyoni mwetu kwa imani, basi, hakuna nafasi ya kumlaumu Mungu kwa kututaka sisi kufanya yale yasiyowezekana; maana "Yasiyowezekana kwa wanadamu yawezekana kwa Mungu." Luka 18:27. Kwa hiyo, kwa ujasiri kabisa tunaweza kusema, "Bwana ndiye anisaidiaye, sitaogopa; Mwanadamu atanitenda nini?" Ebr.13:6. Kisha tutasema, "Ni nani atakayetutenga na upendo wa Kristo? Je! ni dhiki, au shida, au adha, au njaa, au uchi, au hatari, au upanga?" ---- "Lakini katika mambo hayo yote tunashinda, na zaidi ya kushinda, kwa Yeye aliyetupenda." Rum.8:35,37. "Kwa maana nimekwisha kujua hakika ya kwamba, wala mauti, wala uzima, wala malaika, wala wenye mamlaka, wala yaliyopo, wala yatakayokuwapo, wala wenye uwezo, wala yaliyo juu, wala yaliyo chini, wala kiumbe kingine cho chote hakitaweza kututenga na upendo wa Mungu ulio katika Kristo Yesu Bwana wetu."

KRISTO

NA

HAKI YAKE

Mwandishi: E.J. WAGGONER

Mfasiri: M. Mwamalumbili

"Na jina lake atakaloitwa ni hili, Bwana ni haki yetu." Yer. 23:6

"Bali kwa Yeye ninyi mmepata kuwa katika Kristo Yesu, aliyefanywa kwetu hekima itokayo kwa Mungu, na haki, na utakatifu, na ukombozi."

Christ Our Righteousness-Kiswahili

KRISTO

NA

HAKI YAKE

YALIYOMO

KWA JINSI TUMTAFAKARI KRISTO?-----

JE, KRISTO NI MUNGU?-----

KRISTO KAMA MUUMBAJI-----

HIVI KRISTO NI KIUMBE KILICHOUNBWA?-----

MUNGU ADHI HIRISHWA KATIKA MWILI-----

MAFUNDISHO MUHIMU YA KUTUMIA KATIKA MAISHA YETU

KRISTO MTOA SHERIA-----

HAKI YA MUNGU-----

BWANA NI HAKI YETU-----

KUKUBALIKA NA MUNGU-----

USHINDI WA IMANI-----

WATUMWA NA WATU HURU-----

VIELELEZO HAI VYA UKOMBOZI KUTOKA KATIKA UTUMWA

KRISTO

NA

HAKI YAKE

E. J. WAGGONER

Hazina ya thamani inangoja kuvumbuliwa na kizazi hiki cha leo, kitabu hiki ni uvumbuzi huo mkuu. Kinapenya karne nyingi za ukungu wa kiroho na kuvumbua uwezo halisi uliomo ndani ya Angano Jipya wa kuhesabiwa haki kwa imani.

